

ELPIDA

CENTRUM ELPIDA
LINKA SENIORŮ
ČASOPIS VITAL
OLD'S COOL

V OSTRÉM SVĚTLE

NEJČTENĚJŠÍ VÝROČNÍ ZPRÁVA 2013

LEDEN — PROSINEC 2013

Kok- tejl dne

Elpida Long Life

drink

SLOŽENÍ:

45 minut cvičení

2 hodiny angličtiny

3 minuty s kámoškou

30 snímků Foto K.A.F.E.

10 dkg Bulgakova

4 plátky Vitalu plus

2 koncerty na festáku

10 min. rozhovoru na Lince seniorů

1 Grand Chic

www.elpida.cz

Je jenom na vás,
jaký bude váš den...

Elpida pomáhá seniorům. Linka seniorů 800 200 007 / Centrum Elpida / časopis Vital plus
kampaň Mluvme o stáří: Nech mou babičku na pokoji!

JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTI ELPIDU

Výroční zpráva je vždycky pohled zpět. Na věci, které už proběhly, některé stále trvají a rozvíjejí se, jiné jsou překryty novými a zapomenuty. Nikdo přeci nepíše výroční zprávu na Silvestra minulého roku. Osobně si vždy dávám předsevzetí, že začnu psát co nejdřív. Zatím se mi to nikdy nepovedlo splnit, ale i tak je to užitečné. Ta časová mezera totiž umožňuje věci nahlédnout s odstupem, jinak, z pohledu pozorovatele zvenčí...

Rok 2013 byl pro Elpidu těžký. Bojovali jsme – jak už tomu v neziskovém sektoru bývá – s nedostatkem financí na naše projekty, na podzim zemřela dlouholetá grafička časopi-

su Vital Gabriela Kopecká a den před Vánoci nás vykradli. Tablety, projektor, které jsme jen před pár dny dostali od jednoho z našich partnerů – všechno zmizelo.

Právě v takových chvílích si ale nejlépe uvědomíte, co se Elpidě i přesto všechno povedlo: neuvěřitelně se rozběhly kulturní projekty, nastartoval se antikvariát Elpida, Kupbook, uspořádali jsme první ročník Refestivalu, časopis Vital získal hlavního partnera, Linka seniorů byla pro seniory opět o něco potřebnější než v roce předcházejícím, v Centru Elpida začíná každý den třicet různých jednotlivých hodin, ať už jde o počítače, jazyky nebo cvičení pilates.

Elpida žije! Doslova. Žije lidmi a díky lidem, kteří ji mají rádi a kteří s ní rádi spolupracují. Rozhodně to nejsou jen senioři – právě tohle je jedna ze zpráv roku 2013. V projektech Elpidy se realizuje řada mladých lidí, umělců, designérů, fotografů...

Chtěl bych poděkovat nejen jim, ale i všem našim skvělým partnerům a dárcům, a samozřejmě také celému týmu Elpidy. Tím, že na tom všem děláme společně, roste síla i význam poslání Elpidy: pomáháme seniorům stát se samozřejmou a respektovanou součástí společnosti.

Díky za rok 2013!

JIŘÍ HRABĚ, ŘEDITEL ELPIDA, O.P.S.

DALŠÍ VÝROČNÍ ZPRÁVA VYJDE V ROCE 2015

CO PRO VÁS ZNAMENÁ ELPIDA?

NELLY A VÁCLAV BOUROVI
klienti Centra Elpida

O Elpidě jsem se dozvěděl od sousedky, když jsem se potřeboval rychle a v krátkém čase naučit skypovat. Při tom jsem neměl žádné zkušenosti s počítačem. A měl jsem sedmdesát let. Byl to horor! Elpida mi vyšla vstříc, dokonce mi poradila, jaký notebook si mám koupit i jaký mobil do ciziny, kam jsem odjížděl. Navíc v době pobytu v zahraničí jsem se prostřednictvím počítače obracel na Elpidu o odborné rady a pokaždé mi bylo okamžitě odpovězeno. Elpida byla spolehlivým zázemím v daleké cizině.

Po dvouletém pobytu jsme se vrátili domů a cítil jsem, že je třeba rozšířit své malé znalosti o počítačích. Pokračoval jsem v kurzech, tentokrát již v klidu a pohodě. Navíc jsem zjistil, že se pořádají zajímavé přednášky, exkurze, zapsal jsem se i do jazykového kurzu. A zapojila se i moje manželka, která začala navštěvovat výtvarný kurz. Elpida nebyla již jen moje. Stala se rodinnou záležitostí. Otevřela nám další obzory i nabídkou koncertů v Rudolfinu, seznámila nás s řadou zajímavých lidí, s novými „spolužáky“. Stali jsme se pravidelnými čtenáři Vitalu. Elpida se stala součástí našeho života, která nám nabízí více, než jsme schopni vstřebat. A když mám trochu času a jdu kolem, zastavím se v příjemném prostředí kavárny v Elpidě a dám si oblíbené cappuccino.

Díky kolektivu Elpidy a redakce Vitalu máme pocit bohatšího využití našeho podzimu, za co jim všem patří náš obdiv, naše úcta, naše velké poděkování.

EVA PIVOŇKOVÁ
klientka Centra Elpida

Centrum Elpida mi pomáhá udržovat se ve stálé psychické i fyzické kondici. Je zde pravidelné celoroční cvičení, celoroční zajímavé kurzy (jako trénink paměti, grafologie, malování) a také počítače i cizí jazyky. Cena za služby je velmi přijatelná. Scházejí se zde lidé ve stejném věku, jinde není příležitost. Takových center je velmi poskrovnu, a proto je důležité, aby Elpida stále existovala. Nejhorší je, když starší lidé zůstávají sami doma a nemají o nic zájem. Přece nečekáme na smrt, ta přichází i v mladém věku. A proto budu i nadále navštěvovat kurzy, budu chodit i cvičit, protože tak přicházím každodenně do života.

PETR HORA-HOŘEJŠ
spisovatel, redaktor časopisu Vital

Jsem senior. Člověk se jím stane daleko rychleji, než čekal. Mám tudíž poměrně přesnou představu o tom, kolik problémů stárí přináší. Za jeden z nejvážnějších považuji sílící pocit vyřazenosti, zbytečnosti, bezperspektivnosti starého člověka. Opustil zaměstnání, děti vyrostly, leckterého z nás už svět nepotřebuje. Mě osobně má Pánbůh rád – mám práce jak na kostele, a to mě udržuje v kondici. Po celý život se však pravidelně vídám se spolužáky z dětství a mládí. Velmi pozorně sleduji, jak ti z nich, co jen točí mlýnek, žijí pasivně a osaměle, mnohem rychleji vyhasínají, fyzicky stárnou a mentálně se potápějí, zatímco nepočtený kroužek aktivních, pracujících, zaúkolovaných zůstává duchovně i zevnějškem ve formě. Ten rozdíl mezi oběma skupinami se rok od roku viditelně prohlubuje. Vidím, jak aktivita, elán, energie jsou zázračné elixíry. Programově si ordinuji činnost i za cenu toho, že jsem na konci dne schopen usnout u televize, nikoli v posteli. Považuji maximum životní aktivity za zdroj optimismu, spokojenosti, ba štěstí bez ohledu na věk. Proto je přirozené, že mám rád Elpidu i její skvělý časopis Vital. Kdybych do Vitalu nepsal, kdybych neměl tu báječnou možnost trochu ovlivňovat jeho tvář a stýkat se s okruhem jeho autorů, určitě bych toto inspiraci a energií nabitě periodikum aspoň četl. Ordinuje filozofii číno-rodého stárnutí – nabízí právě ten elixír, který mně osobně tolik chutná i pomáhá.

KAREL TEJKAL
redaktor časopisu Vital

Přišel jsem mezi své, mezi spřízněné duše. Poprvé jsem se objevil na stránkách časopisu Vital plus právě před pěti lety. Jakýmsi propagačním řízením Vital převzal moji kapitolu z knížky paní doktorky Tamary Tošnerové o stárí. V titulku jsem se vyjádřil výkřikem: Do ghetta ne! Shrnul jsem jím svoje počínání rozhlasového redaktora, občas i odpovědného: pokud je to jenom trochu možné, nepředhazovat stárnoucím a starým – a těch slov jsem se vůbec nebál – že už to mají i v rádiu spočítané, že pro ně je třeba vytvářet speciální pořady, hrát vybranou hudbu, mluvit pomalu, nerozčilovat... A pořady tohoto typu jsem nemilosrdně zrušil. V Elpidě není třeba rušit nic. Je to zařízení pro nás, pro seniory, vedou je mladí, mladě – a nám se mezi nimi dobře stárne.

EDITORIAL	03	SLOVO ŘEDITELE
ANKETA	04	CO PRO VÁS ZNAMENÁ ELPIDA?
UDÁLOSTI 2013	06	ROK 2013 V ELPIDĚ
ROZHOVOR	08	JIŘÍ HRABĚ: NADĚJE ELPIDY
KAMPAŇ	11	DÁMY V OSTRÉM SVĚTLE
LINKA SENIORŮ	12	PROČ JE DOBRÉ MÍT „PŘI RUCE“ LINKU SENIORŮ
BESEDY	14	OSOBNOSTI, KTERÉ JSEM ZA PŮLSTOLETÍ V ROZHLASE POTKAL
KARLA TEJKALA	16	DĚDA
VÝSTAVA	17	BEZ VÁS BY NEBYLO NIC
DÁRCI	18	TÝM ELPIDA
(NE)OBYČEJNÍ		
ROZHOVOR	20	BRONISLAVA HILLIOVÁ: 10 DKG BULGAKOVA V PONOŽKÁCH OD BABIČKY
PROJEKT	24	KLAPKA, STŘIH, GOOGLE!
REFESTIVAL	26	OLD ´S COOL
SBOR ELPIDA	28	ELPIDA, DA, DA
ROZHOVOR	30	ALENA KRÁSNÁ: NAJÍT JISKRU ŽIVOTA
FOTOPROJEKT	33	CVAK!
VAŘENÍ	36	NEDĚLNÍ OBĚD OD BABIČKY
ANTIKVARIÁT	38	(KOLO)BĚH KNIHY V ELPIDĚ
ROZHOVOR	40	JAN BARTOŠ: BRÁNA K SEBEVĚDOMÍ
ČASOPIS VITAL	43	OSOBNOSTI Z VITALU 2013
EKONOMICKÁ ČÁST	44	NÁKLADY NA PROJEKTY
	45	ROZVAHA PRO NEVÝDĚLEČNÉ
	46	ORGANIZACE
	47	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
	49	PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE
		ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

ELPIDA | Nejčtenější výroční zpráva 2013 | Ročník XI. | Vychází 1x ročně | Vydává: Elpida, o.p.s. | Na Strži 40, 140 00 Praha 4 | IČ 279 48 706 | Tým Elpida | Ředitel a šéfredaktor časopisu Vital plus: Jiří Hrabě, jiri.hrabe@elpida.cz | vedoucí Centra Elpida: Jan Bartoš, jan.bartos@elpida.cz | vedoucí Linky seniorů: Alena Krásná, alena.krasna@elpida.cz | vedoucí kulturních projektů a ekonom: Bronislava Hilliová, brona.hilliova@elpida.cz | fundraiser: Iva Fenglová, iva.fenglova@elpida.cz | Telefon: 224 231 914 | Web: www.elpida.cz a www.vitalplus.org | Jazyková úprava: Kateřina Špačková | Grafický design: Carton clan | Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Elpida je zapsaná v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném Městským soudem v Praze oddíl O, vložka 515. Podpořte nás: zašlete příspěvek na č.ú.: 283 84 5001/5500 nebo SMS na číslo 87 777 ve tvaru DMS ELPIDA. Cena DMS je 30 Kč, Elpida obdrží 28,50 Kč. Přispět můžete i pravidelně po dobu jednoho roku, stačí odeslat SMS ve tvaru DMS ROK ELPIDA na číslo 87 777 a každý měsíc vám bude odečtena částka 30 Kč.

ROK 2013 V ELPIDĚ

V lednu proběhl Křest EP Please The Trees a sboru Elpida v Paláci Akropolis v Praze. Časopis Vital plus získává hlavního partnera – podporuje ho matematik a podnikatel Karel Janeček. V Galerii E vystavuje Petr Willert: A jaká tam su – fotografie své babičky z Uničova. Centrum Elpida přestěhovalo pohybová cvičení do profesionálního tanečního studia Dance Hall.

V březnu probíhá v Centru Elpida v Praze první přednáška „Bát se zapomínání“ odborníků z Linky seniorů o zákeřném onemocnění demenci. Následovaly České Budějovice. Básník František Novotný beseduje s Karlem Tejkalem v Centru Elpida. Vychází Vital plus na titulu s Táňou Fischerovou.

V květnu zakládáme Antikvariát Elpida a představujeme projekty 10 dk Bulgakova a Ponožky od babičky. Do nabídky Centra Elpida zařazujeme dva nové kurzy Digitální video a Tvorba webu pro začátečníky.

V únoru prezentuje ředitel Jiří Hrabě práci Elpidy na celostátním setkání společnosti GlaxoSmithKline v Harrachově. Centrum Elpida pořádá kurzy finanční gramotnosti pro seniory v Olomouci, Ostravě, Brně a Českých Budějovicích.

V dubnu rozjíždíme nové webové stránky časopisu Vital – www.vitalplus.org. Spouštíme také nový umělecký projekt Dálkový rozhovor. Frekventanti fotografického kroužku K.A.F.E. si vyměňují svoje fotografie s mladými fotografy. Nic o sobě neví, neznají ani svoje jména. Komunikace probíhá jen prostřednictvím fotografií.

V červnu Please The Trees a sbor Elpida zahajují úvodním vystoupením hudební festival United Island ČS ve dvoraně Ministerstva kultury ČR. Elpida se účastní prvního ročníku Fresh Senior Festivalu v Písecké bráně v Praze. Vychází Vital plus na titulu s Karlem Janěčkem.

V červenci sbor Elpida s Please The Trees vystupují na hudebním festivalu Rock for People v Hradci Králové. V Telči pořádáme pro klienty Centra Elpida dva – již tradiční – relaxační pobytové kurzy.

V srpnu probíhají v Centru Elpida drobné úpravy a opravy, připravujeme se na začátek nového školního roku.

V září uvádíme první typografickou výstavu Antikvariátu Elpida a Archivu výtvarného umění – Zdenek Seydl v Café Neustadt, Praha. Nadace O2 podpořila v rámci Think big naše projekty Kupbook a Cvak. Spouštíme další fotografický mezigenerační projekt CVAK! Členové foto kroužku K.A.F.E. společně s mladými fotografy vytvářejí autorské fotografické soubory. Společné fotografování během podzimu vyústí na počátku roku 2014 v sérii putovních výstav po třech českých městech.

V říjnu startuje první ročník Refestivalu – Old's cool, multižánrového retro festivalu, který vrací na světlo staré dobré věci, které mají hodnotu. Symposium mladých umělců, kteří se ve svém díle zabývají plynutím času a stářím, hostí v rámci 4+4 Dny v pohybu Palác U Stýblů na Václavském náměstí v Praze. S Antikvariátem Elpida a Vitalem se již tradičně účastníme 23. ročníku Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě. Pavel Kosatík a Hora-Hořejš jsou hosté pravidelné besedy Karla Tejkala v Centru Elpida. Vychází Vital plus na titulu s Pavlem Kosatíkem. Po dlouhé nemoci zemřela grafička Gabriela Kopecká, která od roku 2007 připravovala grafickou podobu časopisu.

V listopadu v Centru Elpida natáčí Google profilové rozhovory pro společnou kampaň Google pro všechny generace. Linka seniorů soutěží o podporu v projektu Čtení pomáhá.

V prosinci si projekt „Bát se zapomínání“ vybírá Siemens Fondem pomoci jako jeden z nejvíce inovativních projektů v ČR. Lidé z Mikulášského luftování skříní uspořádali charitativní bazar na podporu provozu Linky seniorů. Úspěšně proběhly také vánoční zaměstnanecké sbírky – zaměstnanci společností O2 a Siemens – se rozhodli podpořit Linky seniorů. V Centru Elpida začínají nové kurzy Začínáme s tabletem. Vychází Vital plus na titulu s Ludkem Munzarem. Rok končíme velkou vánoční loupeží – den před Štědrým dnem Centrum Elpida vykradli. Zmizelo 10 tabletů, 3 notebooky, ozvučovací technika a projektor. A taky jedna dřevěná koza. Škoda přes 100 tisíc. Prostě šťastné a veselé.

JIŘÍ HRABĚ

ŘEDITEL O.P.S. ELPIDA, ŠÉFREDAKTOR VITAL PLUS

NADĚJE ELPIDY

NA ZAČÁTKU BYLO ZLATO. ZLATÁ LINKA SENIORŮ, ZLATÝ PODZIM S ELPIDOU, ZLATÉ LISTY ELPIDA... KAŽDODENNÍ STAROSTI O PROVOZ, O PENÍZE, O STŘECHU NAD HLAVOU POZLÁTKO OBROUSILY, ZŮSTALA JEN PRÁCE, NEUSTÁLE SE ROZŠÍŘUJÍCÍ PROGRAM, STÁLE NOVÍ ZÁJEMCI.

TEXT: KAREL TEJKAL FOTO: JAN BARTOŠ

Lidé se mění, stárnou pomaleji, šedesátník dneška je úplně jiný člověk než jeho předchůdce z konce minulého století. Jenom televize ve zprávě o důchodech stereotypně vnucuje obrázky shrbených šourajících se babiček a starců. S jakými seniory se v Elpidě setkáváte vy?

S takovými, jací v naprosté většině v polovině druhé dekady 21. století jsou – s aktivními, zvědavými, plnými energie, schopnými sobě i společnosti ještě mnohé dát. Připomínáme si zapomenuté kultury a civilizace, třeba Indiány, kde starý muž byl mužem váženým, protože byl moudrý, jeho slovo mělo váhu a vyplátilo se naslouchat mu.

Kdy vaše spolupráce s nimi začala, v jaké formě?

U zrodu Elpidy před dvanácti lety byla anglická farmaceutická firma, její česká pobočka. V té době u nás filantropie nebyla tak běžná jako dnes. Proto i začátky byly skromné. Nejprve jsme vyzkoušeli telefonickou Linku seniorů. Poskytlí jsme sluchu a – pokud to bylo jenom trochu možné – nabídli i radu a pomoc všem, kdo se ocitli v těžké životní situaci a zůstali na její řešení sami. Jen v prvních měsících se dovolalo tisíc mužů i žen, a to jsme byli k dispozici jenom ve všední dny od 17. do 19. hodiny. O rok později jsme

začali učit seniory práci na počítači. Zájem byl veliký, ale naše možnosti malé. Neměli jsme střechu nad hlavou, všude jsme byli hosty, například v internetových kavárnách. Kurzy v Praze, Brně, Olomouci a Ústí nad Labem prošlo 113 zájemců. Skromné číslo, ale odpovídalo našim možnostem, ani počítačů nebylo v soukromých rukách tolik. Dnes, jak jsem se dočetl v nejnovější statistice, má počítač 80 procent domácností.

Dnes, to je pro naši zprávu rok 2013. Co bylo v tomto roce vlajkovou lodí Elpidy?

Linka seniorů, vzdělávací centrum, kulturní programy, časopis Vital plus? Nevím, čemu dát přednost. Nejcennější a klienty nejvíce ceněnou je provázanost všech programů, jejich přívětivost, nabídka sociálních kontaktů, prostředí, které není a priori seniorské, atmosféra a samozřejmě mezigenerační solidarita a spolupráce, nevytváříme seniorské gheto. Kolegové to doloží příklady ze své činnosti, já bych připomněl časopis Vital plus. Náš původní záměr byl, a na něm nic neměníme, protože se osvědčil, vytvořit časopis profesionálně kvalitní, pro cílovou skupinu moudrých, zkušených, náročných a vzdělaných čtenářů. Nepodlehnout obecně vyznávané tendenci k bulvarizaci, simplifikaci až debilizaci publika. Znamenalo to vytvořit okruh špičkových spo-

lupracovníků. S troufalostí hraničící až s drzostí jsme mířili do vyšších pater tuzemské žurnalistiky. Začínal s námi Petr Hora-Hořejš, ten přivedl tebe, ty Jana Petránka, Rudolfa Křesťana, zkušená novinářka Lenka Petrášová přináší zasvěcené a poutavé texty na sociální témata a o zdravotnictví, Jakub Chrobák zve čtenáře nenapodobitelným pábitelským způsobem do světa divadla, literatury a umění vůbec. Neocenitelný je přínos Ireny Košíkové, známé pod jménem Čirina, kuchařky rodiny Havlových. Stala se náhodou na vesnici mojí sousedkou a umožnila mi navázat kontakt s vynikajícími osobnostmi, které se v rozhovorech objevují na stránkách Vitalu.

Však je to také úchvatná galerie portrétů z titulních stran Vitalu na stěně vaší kanceláře – Václav Havel, Ivan Klíma, Ivan Medek, Ludvík Vaculík, Věra Čáslavská, Helena Ilnerová, Rudolf Zahradník, Zdeněk Dienstbier, Dana Zátopková, Arnošt Lustig, Soňa Červená, Zdeněk Mahler, Ivan Vyskočil, Tomáš Halík, Oldřich Škácha... Ani jedna tak řečená celebrita, troufám si tvrdit, že výkvět naší společnosti. Jak se jim chtělo rozmlouvat pro neznámý časopis?

Čirina pomohla, i nedávno zesnulý fotograf Oldřich Škácha, protože mnohé z nich fotografoval a znal se s nimi, ale zaujal je náš záměr

promlouvat k seniorům jako k rovnocenným partnerům. U Václava Havla jsem prožil skoro hodinu, byl ještě v plné síle, věnoval se mi s nepředstíranou vážností, snad jsem čtenářům pomohl pochopit jeho hodnotový žebříček. Arnošt Lustig poctivě dodržel slib „jasně, bejku, to uděláme“, a pak jsme šli, skoro jako kamarádi, na pivo, a že to pro mě byla pocta. Ivan Medek mi rozhovor, inu zkušený rozhlasový novinář, téměř doslova nadiktoval.

Z rozhovorů je cítit empatie, sounáležitost, zájem a laskavost. I celé číslo působí přátelsky, jako návštěva. Usilujete o to, nebo to přichází samo?

Obojí platí. Snažíme se, aby časopis, byl podanou rukou. Počínaje grafickou úpravou. O tu se zasloužila naše dobrá kolegyně Gabriela Kopecká. Trpělivostí odzbrojovala autory, kteří někdy nestíhali, a dodávali text na poslední chvíli. Vždycky to vyšlo k oboustranné spokojenosti. I její vlastní příspěvky, jakési retronávraty, byly ozdobou čísla. Bohužel musím užít minulého času, vloni nás Gábina opustila, zlá nemoc byla silnější. Budeme na ni vzpomínat a snažit se, aby i její následovníci uspěli u čtenářů jako ona. I ostatní autoři ctí náš záměr nepodceňovat čtenáře, ignorovat věkové bariéry. Nabídka nových knih, pozvánky na divadelní představení a výstavy, kuchařské recepty z pera Čiriny, chovatelské i sběratelské návody přímo zvou k aktivitě.

Jak početná je čtenářská obec? Trápí vás remitenda?

Víme, a pečlivě si to zjišťujeme, že jedno číslo najde svých 50 000 čtenářů. Je to hra se

statistikou, ale poučná – jeden výtisk Vital plus projde rukama více než 2 a půl čtenáře, což je výrazně víc, než oficiální údaj pro jiná tištěná periodika. Remitendu neznáme, v redakci nám zbývají, často v mizivém počtu, archivní čísla. Vital plus je vždy do posledního kusu rozebrán!

Elpido, jak dál? Několik mých známých se marně pokoušelo přihlásit do některých vašich programů, jiní museli čekat. Co chybí – lidé, nabídka, peníze, prostory?

Nadšených spolupracovníků máme dost, kolektiv sdružený kolem Elpidy čítá na 40 zapálených lidí, nápadů je tolik, že se občas musíme krotit, chybějí, jako v celé společnosti, peníze. Získáváme-li dvě třetiny financí od dárců a od státu, musíme si zvykat na to, že škrtají-li ve firmě v nouzi výdaje, oblast filantropie a mecenášství přijde na řadu jako první, přeci nebudou propouštět vlastní lidi. Pět let evropské ekonomické krize se v této sféře projevilo. Rok 2013 byl mimořádně těžký a jenom díky podpoře lidí, kteří nás mají rádi, i těch, které jsme nově oslovili, jsme nemuseli činnost omezovat. Rád jmenuji Karla Janěčka, protože obrovským způsobem pomohl časopisu, že mohl vycházet, že jej podpořil a postavil se za myšlenku kvalitní novinářské práce, směřující k cílové skupině, na kterou se řada mediálních domů moc neobrací. A ono je to vlastně také dobře, že se neobrací a nevzniká tak jakési ghetto starých a, jak se příšerně a hulvátsky říká, přestářlých.

Když se vrátím k otázce, odpověď je prostá: Linka seniorů by mohla fungovat celých 24 hodin denně, v noci by jí bylo jistě zvláště zapotřebí, Vital plus by mohl jít na tablety a na

čtečky, protože zvyšování nákladu tištěného vydání nemusí dnes dávat smysl, a mohl by zvýšit periodicitu, centrum Elpida by mohlo nabízet daleko víc služeb. Proto máme záměr získat dům. Jsme v nájmu Prahy 4 ve stísněných prostorách, netušíme, jaké plány majitel s domem má, a proto bychom chtěli dům vlastní, nebo v pronájmu na dlouhou dobu, dům dostupný hromadnou dopravou. A tam bychom mohli nabídnout mnohem širší spektrum služeb, které zatím děláme pouze okrajově. První patro zaměřené na vzdělávání a kulturní programy včetně sálu na promítání, druhé patro wellnes, masáže, zdravotní služby...

...krásná úvaha – ale stojíte na zemi, nevznášíte se v oblacích snů?

Možná se trochu vznášíme, ale teď jsme na stropě svých kapacitních možností. Proto se začínáme po Praze rozhlížet a hledat, hledat dům i případného investora. Mně je líto, že stát se zaměřuje na stavbu nových a nových domů pro seniory a nevšímá si aktivit, které by seniorům umožnily bohatý a plnohodnotný život a přitom zůstat v kruhu svých blízkých, neopouštět natrvalo domov. Hasí se požár a nepředchází se jeho vzniku. Snažíme se proto pomoci, být seniorům společníkem, důvěrníkem, pomocníkem a nevytrhávat je přitom z rodinného prostředí. Pokoušel jsem se spočítat, kolika lidem, jenom v loňském roce, Elpida podala ruku, kolik bylo čtenářů, absolventů kurzů, účastníků zájezdů, návštěvníků besed, volajících na Linku – vyšlo mi sto tisíc lidí.

Proto jsem zvolil titul Naděje Elpidy. Elpida je slovo řecké a značí naději. ■

KAMPAŇ

DÁMY V OSTRÉM SVĚTLE

TEXT: BROŇA HILLIOVÁ FOTO: RADEK BROUSIL

FOTOGRAFIE Z EDITORIALU DÁMY V OSTRÉM SVĚTLE.
PRO MAGAZÍN THE CAKE PÓZOVALY ČLENKY SBORU ELPIDA,
FOTOGRAFOVAL RADEK BROUSIL. KONCEPT MÍRA VALEŠ. STYLING
JANA PATOČKOVÁ. VÍCE NA CAKE-CZECHOSLOVAKIA.COM

PROČ JE DOBRÉ MÍT „PŘI RUCE“ LINKU SENIORŮ

TEXT: KLÁRA GRAMPPOVÁ JANEČKOVÁ FOTO: ALENA KRÁSNÁ

DNE 2. LISTOPADU 1953 VYŠEL V LONDÝNSKÝCH NOVINÁCH ZVLÁŠTNÍ INZERÁT: „DŘÍVE, NEŽ SI VEZMETE ŽIVOT, ZAVOLEJTE MI!“

Tento inzerát si podal reverend Chad Varah. Vedla ho k tomu jeho poslední zkušenost, kdy sebevraždu spáchala čtrnáctiletá dívka. Zabíla se proto, že byla přesvědčená, že má pohlavně přenosnou nemoc. Ve skutečnosti ale pouze začala menstruuovat a neměla nikoho, s kým by si o tom mohla promluvit. Chad Varah se rozhodl tento stav změnit a zveřejnil své telefonní číslo. Okamžitě mu začaly volat stovky lidí, a tak požádal o pomoc své kolegy a zřídil ve sklepe anglikánského kostela středisko, kde byl u telefonu vždy někdo připraven hovořit. Tak vznikla vůbec první linka krizové pomoci na světě.

Postupem času se potvrdilo, že je tento způsob podpory skutečně smysluplný a pomáhá. Dnes je telefonická krizová pomoc důležitou součástí krizové pomoci v mnoha zemích na světě včetně České republiky. Na světě pracuje cca pět set linek. Linka seniorů tímto způsobem pomáhá již od roku 2002, kdy byla založena. Od počátku její existence se na ni obrátilo více než 180 tisíc volajících.

LINKA SENIORŮ A JEJÍ VOLAJÍCÍ

Linka seniorů je linka pro specifickou cílovou skupinu. Je určená především seniorům, osobám pečujícím o seniory a osobám v krizi. Volající na linku seniorů mají nejrůznější starosti, obavy a problémy – přinášejí ty nejrůznější příběhy. Dozvídáme se tu, že stárí je obdobím života plným událostí a bohužel také krizí. Je to čas, kdy člověk ztrácí přirozené zdroje podpory a pomoci, přichází o svého životního partnera, své vrstevníky a přátele a musí hledat podporu jinde.

Díky pokrokům v medicíně se lidé dožívají stále vyššího věku. Přesto ale zůstává stárí obdobím, kdy tělu ubývají síly. Někdy je také dokonce obdobím nemoci a péče a stává se výzvou nejen pro seniora samotného, ale také pro okolí, které o něj pečuje. S přibývajícím věkem je třeba vyrovnat se se ztrátou

svého postavení v zaměstnání a někdy bohužel i v rodině, se ztrátou sociálního statutu a často i s hrozící chudobou. Nabízí se jasná otázka: Jak tedy kvalitně žít v osmdesátí? Někomu se to podaří a najde si místo ve své nové roli tak, jako to dělal celý život. Ale někdo se se stářím nedokáže vyrovnat a neví si s ním rady. Má velké obavy a strach a cítí se v dnešním světě osamělý.

DOSTUPNOST POMOCI V KRIZI

„Promiňte, že volám, ale já cítím, že už to na mě zase jde. Ta úzkost, ten strach. Ale já dneska potřebuji dokázat vyjít včas z domu! Jdu vyzvednout vnučku ze školky....“

Velikou výhodou telefonická krizové pomoci je právě to, že je dostupná v okamžiku krize. Umožňuje volajícímu s někým hovořit ve chvíli, kdy to nejvíce potřebuje, například v mo-

LINKA SENIORŮ: 800 200 007 JE ANONYMNÍ A BEZPLATNÁ LINKA KRIZOVÉ POMOCI PRO SENIORY, OSOBY PEČUJÍCÍ O SENIORY A OSOBY V KRIZI. JE K DISPOZICI VOLAJÍCÍM Z CELÉ ČESKÉ REPUBLIKY. V PROVOZU JE KAŽDÝ VŠEDNÍ DEN A O VÁNOČNÍCH SVÁTČÍCH OD 8:00 DO 20:00 HODIN.

mentě, kdy se ocitne v situaci, kterou sám nedokáže vyřešit. Ta může být i tak tíživá, že volající neví, jak dál. Do takové situace se může dostat každý z nás a u každého z nás může vypadat úplně jinak. Krize je velmi individuální. A někdy může vyplýnout i prostě jen z toho, že člověk nemá nikoho, s kým by mohl mluvit a cítit se na to, co se děje, úplně sám. A důležité také je, že tím, že se jed-

ná o službu telefonickou, je pomoc „při ruce“ těm, kteří třeba ze zdravotních důvodů nemohou vyhledat jinou službu.

ODBORNOST PRACOVNÍKŮ

„Nevím, co mám dělat! Potřebuji pomoc! Táta včera odešel z domu, prostě se ztratil. Přivezla ho až dnes ráno policie. Zavolali mne, já ho uložila do postele a on chce zase odejít! Lomcuje dveřmi! Říká, že chce domů, ale on tady přeci bydlí už třicet let! Mám vztek, vůbec mě neposlouchá. Nechápu, kam chce jít? Jsem úplně vyčerpaná, nespala jsem celou noc. Co mám dělat?“

Když volající vytočí Linku seniorů, zvedne to na druhé straně odborný pracovník. Ten mu může pomoci mnoha způsoby. Může pomoci zpřehlednit a pochopit to, co právě klient prožívá, co se v něm děje a umožnit mu o jeho pocitech hovořit. Někdy se snaží společně s volajícím zastavit chování, které by mohlo ohrozit volajícího nebo jeho blízkého. Pracuje s emocemi, ptá se, jak se cítí, a také poskytuje informace, které by mohly být užitečné. Snaží se volajícího podpořit, naslouchá mu, a pokud je to jen trochu možné, vede ho k tomu, aby využil pro řešení svých vlastních sil.

Pracovníci Linky seniorů mají odborné vzdělání, to zahrnuje výcvik v telefonické krizové intervenci, který je základem pro práci na Lince seniorů. Dále jsou to specializované semináře týkající se témat, jako například onemocnění demencí a problematika péče o pacienty s demencí, psychiatrická problematika ve vyšším věku a také například nový občanský zákoník a s ním spojená problematika dědictví.

ANONYMITA

Mužský hlas na druhé straně zní velmi slabě: „Je mi moc trapné o tom hovořit... Nikdy jsem si nepředstavoval, že budu něco takové-

ho říkat. Žiji sám se synem... V poslední době se změnil, asi je to tím, že má starosti. Je bez práce. Někdy je na mě hrubý, i fyzicky, ale není to tak hrozné, opravdu. Chodím o holích a tak se těmi holemi bráním... Ne, policii ani jinou pomoc jsem nikdy nevolal – co by mi asi řekli, kdyby přijeli? Jak jsem si kluka vychoval... Zkouším to nějak snášet a doufám, že to časem přejde. Nejraději bych už nebyl...“

Linka seniorů je anonymní linkou a anonymita je pro tu klíčová. Volající se nemusí představit a nemusí o sobě říct žádné údaje, podle nichž by mohla být zjištěna jeho totožnost. Tohle pravidlo ho chrání, a tak může hovořit i o věcech, o kterých zatím s nikým nemluvil. Zároveň je na něm, aby se rozhodnul, kdy bude chtít situaci řešit. Někdy trvá nějakou dobu, než jsme připraveni na to, udělat první krok směrem k řešení. Potřebujeme k tomu svůj čas. Anonymita ale není jen jednostranná, ale platí i pro pracovníka linky. Pracovník se nijak nepředstavuje, ani o sobě neuvádí žádné údaje. Tohle pravidlo neslouží jen k ochraně pracovníka, ale také k ochraně volajících. Ten by měl vnímat linku jako celek, jako službu, která mu poskytuje podporu.

BEZPLATNOST

„Dnes je to ještě pět dní do dalšího důchodu. Mám nějaké brambory a chleba, ale jinak už jen sto osmdesát korun. Byla jsem si vyzvednout nové léky od paní doktorky a platila jsem víc, než jsem čekala. Všechno je tak drahé... Mám trochu strach, protože kvůli cukrovce musím jíst pravidelně. Co budu dělat, když to nevystačí?...“

Linka seniorů je bezplatnou linkou, a tak na ni mohou volat i lidé, kteří se ocitli v sociální tísní. Stačí mít funkční telefonní přístroj, nebo číslo vytočit z telefonní budky. Senioři jsou v České republice bohužel sociální skupinou, která je ohrožena chudobou. To se týká každého šestého z nich. Nejvíce jsou ohroženi lidé, kteří již ztratili partnera a nemají tudíž nikoho, s kým by se podíleli na výdajích. Největším výdajem, který je čeká, jsou většinou platby za bydlení. Volající na Lince seniorů hledají podporu a možnost s někým mluvit o své situaci. Pracovník jim také může pomoci zorientovat se v systému státní sociální podpory a nahlédnout do toho, jestli využili všech svých dostupných možností. Důležité je nebýt na to sám.

Jistě by se našly ještě další důvody, proč je dobré mít „při ruce“ Linku seniorů, a tak za všechny ještě motto: „I jeden hovor může změnit lidský život!“
Poznámka: Osobní údaje v příbězích byly pozměněny tak, aby byla zachována plná anonymita volajících. ■

TYPY A POČET KONTAKTŮ 2013		
Kontakty		celkem
Typy kontaktů	hovor / včetně podaných informací a mailové poradny	5 956
	profesní kontakt	815
	mlčení	1 066
	testovací	10 161
	zazvonění, zavěšení, omyl	7 902
	hovor za účelem sexuálního uspokojení	71
	zneužití	226

Celkem přijatých kontaktů		26 276
----------------------------------	--	---------------

Celkem nepřijatých kontaktů		52 184
z důvodu naplněné kapacity služby		

Kontakty celkem		78 460
------------------------	--	---------------

PROBLEMATIKA HOVORŮ 2013		
	počet celkem	%
rodinná	1 816	31 %
zdravotní	2 072	35 %
právní	1 959	33 %
osamělost	1 584	27 %
domácí násilí	99	2 %
sebevražedna tematika	111	2 %
vztah rodičů a dětí	991	17 %
úmrť blízké osoby	149	3 %
náhlá traumatizující událost	94	2 %

OSOBNOSTI, KTERÉ JSEM ZA PŮLSTOLETÍ V ROZHLASE POTKAL...

TEXT: JIŘÍ HRABĚ FOTO: JAN BARTOŠ

Pravidelné besedy českého novináře, redaktora a moderátora Českého rozhlasu Karla Tejkal s významnými osobnostmi českého kulturního a společenského života pokračovaly za velkého zájmu diváků i v roce 2013. Není se čemu divit, Ka-

rel Tejkal si vybral opět skvělé hosty. Jeho pozvání přijali: botanik Václav Větvíčka, spisovatelé a odborníci na historii Pavel Kosatík a Petr Hora-Hořejš, básník František Novotný, „rychlé šípy“ Olga Bezděková a Jiří Rab, dobrodruzi Pavel Gross a Ladi-

slav Kořán, rozhlasoví reportéři Eva Křížová, Karel Malina a Vladimír Fišer. Pozvání přijal i matematik Karel Janeček, se kterým místo v té době nemocného Karla Tejkal rozhlašoval novinář Bob Fliedr. *Besedy probíhají 1x za měsíc v Centru Elpida.*

Pavel Kosatík

Petr Hora-Hořejš

Karel Janeček

Václav Větvíčka

Karel Tejkal

DĚDA

TEXT: JAN BARTOŠ FOTO: ARCHIV

K PŘEMÝŠLENÍ NAD MEZIGENERAČNÍMI VZTAHY VYBÍZELA AUDIOVIZUÁLNÍ INSTALACE DĚDA. VÝJIMEČNÝ PROJEKT BYL V ÚNORU PŘEDSTAVEN SOUBĚŽNĚ V GALERII ŠKOLSKÁ 28 A V GALERII E CENTRA ELPIDA.

Podnětem pro tuto instalaci byl nálezný rodinný archiv fotografií Jána Hrubého (1929) jeho vnukem Adamem Podholou (1987). Barevné snímky z 50. a 60. let je inspirovaly ke společným rozhovorům a otevřely otázku mezigenerační komunikace. I přátelé Adama Podholy, Kateřinu Frejlachovou (1986) a Davida Hájka (1986), zaujal nalezený archiv jak kvalitami snímků, tak i schopností média fotografie pokračovat v historickém příběhu, sdílet vzpomínky a sblížovat potomky s předky. Společný zájem vyústil k návrhu společného uspořádání výstavy s poukazem na ne-

bezpečí slábnoucí komunikace mezi generacemi a možná východiska, která jsou na dosah ruky. Rodinná alba a zvukové záznamy představují autentická svědectví o dějinách a o jedinečných osobních příbězích. Projekt se tedy vztahuje také k poměru obrazu a individuálního svědectví. Přesunem do současnosti ovšem nabývají ozvěny soukromých vzpomínek nadosobního rázu. Dia projekci 235 záběrů (vybraných z více než čtyř stovek snímků) doplňuje zvuková instalace audiozáznamů (rozhovorů vnuka s dědou) a katalog. Publikaci uvádí text Josefa Mouchy. V Galerii E seni-

orského Centra Elpida bylo umístěno na patnáct zvětšenin.

K výstavě proběhl doprovodný program, mezi jinými i mezigenerační fotomaraton a projekce obrazových / zvukových rodinných záznamů.

Iniciátoři projektu: Adam Podhola / David Hájek / Kateřina Frejlachová
Odborná spolupráce: Josef Moucha
Technická spolupráce: Stanislav Abrahám, Michal Kindernay, David Landa, Jan Bartoš

Ministerstvo práce a sociálních věcí podporuje ze státního rozpočtu Linku seniorů a sociální služby v Centru Elpida.

Mgr. Karel Janeček, MBA, PhD. se v roce 2013 stal hlavním partnerem časopisu Vital a zároveň největším individuálním dárce Elpidy.

Nadace O₂ je hlavním partnerem Linky seniorů od roku 2008. V roce 2013 podpořila **Nadace O₂** v rámci Think Big vznik projektu Kup book a mezigeneračního fotoprojektu CVAK. **Telefónica Czech Republic** zas hradila veškeré náklady za volání na Linku seniorů.

Hlavním partnerem Linky seniorů se v roce 2013 stal také **Nadační fond Avast**.

GSK je partnerem Elpidy od samého počátku. V současné době podporuje Linku seniorů a Centrum Elpida.

Lundbeck podporuje Linku seniorů, v lednu 2013 podpořil výrobu letáků a zajistil jejich distribuci do ordinací lékařů. V únoru vystupuje na konferenci Lundbecku sbor Elpida s Please The Trees.

Nadace ČEZ a zaměstnanci **Skupiny ČEZ** podpořili pohybové a kulturní aktivity Centra pro seniory. Díky jejich sbírce jsme koupili zvukovou aparaturu potřebnou pro ozvučení besed, přednášek a cvičení v Centru Elpida. V roce 2013 dále spolupracujeme s dobrovolníky Skupiny ČEZ na projektu Plníme přání.

Nadace Charty 77 Konto Bariéry podpořila v roce 2013 Centrum Elpida, které je začleněno do projektu **SENSEN**.

Magistrát hlavního města Prahy podporuje ze svého rozpočtu Linku seniorů a sociální služby v Centru Elpida.

Výbor dobré vůle Nadace Olgy Havlové v rámci svého programu Senior podpořilo Linku seniorů a stalo se garantem linky v rámci sbírkového projektu Čtení pomáhá.

Europ Assistance podpořila provoz Linky seniorů.

JT International podpořili tři kurzy trénování paměti v Centru Elpida, kterému také věnovali nový dataprojektor.

KPMG podpořilo kurzy finanční gramotnosti v Centru Elpida včetně výroby učebních materiálů.

Nadace Divoké husy zdvojnásobila výtěžek z Mikulášského luftování – charitativního bazaru na podporu Linky seniorů.

Europ Assistance podpořila provoz Linky seniorů.

Vodafone Czech Republic daroval Centru Elpida jedenáct tabletů s příslušenstvím pro výuku seniorů.

Nadace České spořitelny podpořila dva počítačové kurzy pro seniory v Centru Elpida pro seniory.

Nadace Pangea dlouhodobě podporuje Vital plus.

GE Money Bank podpořila počítačové kurzy pro seniory se zaměřením na Facebook.

Děkujeme všem individuálním dárce Elpidy a čtenářům časopisu Vital plus za jejich finanční dary.

BRONISLAVA HILLIOVÁ
EKONOMKA A VEDOUCÍ KULTURNÍCH PROJEKTŮ

DESET DEKA BULGAKOVA V PONOŽKÁCH OD BABIČKY

TITULEK ZNÍ ZMATENĚ, ALE JE POCTIVÝM POKUSEM VYSTIHNOUT
NÁPADITOST A PESTROST KULTURNÍCH PROGRAMŮ ELPIDY. JAK SE
DRŽET PŘI ZEMI, KDYŽ DÁMY V LETECH ZPÍVAJÍ S RAPEREM A...

TEXT: KAREL TEJKAL FOTO: JAN BARTOŠ

Už se nemůžu dočkat těch ponožek, ale funkce ekonomky má přednost: kde berete peníze na činnost Elpidy?

Náš roční rozpočet se pohybuje kolem sedmi a půl miliónu korun, z toho si asi třetinu sami vyděláme.

A zbytek?

Zbytek jsou dary a granty. V roce 2013 jsme podali 33 úspěšných žádostí o grant u ministerstev, magistrátů, městských částí, u nadací a nadačních fondů. Máme také pár stálých firemních partnerů.

Na co lákáte, co je největším trumfem takových žádostí?

Největším trumfem a současně handicapem je naše cílová skupina – senioři. Celá společnost ví, že seniorů přibývá, někde se setkáváme s pochopením, jinde

s nezájmem. Jdeme-li do konkurence, například s projekty pro děti, nebo zaměřenými na zvířata, je těžší uspět. Některý donátor slyší na sociální tón, chce se podílet na pomoci potřebným, a proto podpoří naši Linku seniorů, která opravdu zachraňuje životy. Jsou ale také firmy, které zaujmeme modernějším nebo svižnějším přístupem k seniorským vzdělávacím a volnočasovým programům, a proto na ně finančně přispějí. Stále přitažlivější jsou naše programy pro lidi, kteří jsou čerstvě v důchodu, necítí se nijak opotřebovaní, jsou v plné síle, jenom například neovládají cizí jazyk nebo počítač, ale rozhodně mají chuť se dál učit.

Sem patří i kulturní programy?

Ano. Datují se od roku 2010, kdy jsme spustili kampaň Mluvme o stáří, Nechť mají babičku na pokoji a založili jsme pěvecký

sbor, který zpíval s mladou rockovou kapelou Please The Trees...

...babičky s rockery na jednom pódiu?

...a jak jim to slušelo a jak je to bavilo! Mezigenerační solidarita bez frází. Pěvecký sbor vytrval dodnes, tvoří jej pětadvacet žen ve věku od šedesáti do osmdesáti let, je to skvělá parta, moc rády se scházejí, daleko překonaly naše očekávání. Ty dámy nejenom zpívají, ale sdílejí společně svoje životní zkušenosti, svoje životy, a protože je řada z nich osamělých, sbor se pro ně stal významnou životní náplní. Ve sboru jsou zpěvačky s pěveckými zkušenostmi i ty, které se naučily zpívat až u nás. Obrovskou zásluhu na jejich pokrocích má mladá sbormistryně, studentka operního zpěvu Zuzana Seibertová. Sbor zpíval například na narozeninách Jana Buriana v Divadle Archa a měl

veliký úspěch. Společně s kapelou Please The Trees dámy vystupují v rockových klubech, byly na festivalu Colours of Ostrava, Rock for People, United Islands v Praze – to jenom jako příklad. Pro sbor skládá písničky Vašek Havelka z Please The Trees a nově také Martin Hůla alias Bonus. Právě teď připravujeme natočení videoklipu ve stylu šedesátých let, starý hit Karla Hály Dájo, nevolej s pozměněným názvem Kájo, nevolej, který upravil Martin Hůla. Hudební doprovod tvoří výhradně zvuky telefonů. Klip bude doprovázet veřejnou sbírku na podporu Linky seniorů.

A jak dámy ta moderna, jako jejich vrstevník bych řekl až divočina, baví?

Moc, neuvěřitelně moc. Ve zkušebně už se těší na vystoupení, na adrenalin. Určitě je nemusíme povzbuzovat, někdy spíše brzdit, a z toho mám právě velkou radost.

Abych, okouzlen zpívajícími dámami, nepomněl, že prodáváte knihy na váhu. Není to neuctivé?

Snad by to tak mohlo vypadat, ale opak je pravdou. Právě účta ke knize, ke všemu co ji tvoří, nás vedla k založení antikvariátu. Vyzvali jsme klienty našeho centra, aby nám věnovali knížky, které nepotřebují. Jak to v životě chodí – lidé se stěhují, k stáru do menšího, knihy se jim do nového bytu nevejdou, ale vyhodit je nechťejí. A objevily se úplně poklady. Navázali jsme spolupráci s Archivem výtvarného umění a knihami, které získáme, doplňujeme jejich typografickou sbírku a skutečně mnohé vlastně zachraňujeme. Bereme všechno. Archiv výtvarného umění zájímají i zdánlivě bezcenné exempláře, protože chtějí mít sbírku děl jednotlivých autorů kompletní. Společně jsme také připravili cyklus výstav knižní tvorby výtvarníků a typografů poválečného období. Archiv dodal svoje exponáty, my knihy ze svého antikvariátu – a nebylo jich málo, a vznikla bohatá expozice. Kniha je komplexní dílo, existují výtvarníci a typografové, kteří vytvořili stovky knih. A když je potom vidíte vystavené najednou, je to obrovské překvapení. Vždycky jsem četla, zajímala se o literaturu, ale tyto typografické výstavy přináší mně a věřím, že i mnohým návštěvníkům, úplně nový pohled na knihu. Pro mě určité osobní objev roku 2013.

A pak to všechno prodáte. Opravdu na kilo?

Co si neponechá Archiv na doplnění svých sbírek, prodáme, opravdu na váhu. Deset deka deset korun. Taková objemná Zbraslavská kronika vyjde na kilo a půl, sto padesát korun, Domácí lékař vážil dvě kilo – dvě stovky, cestopisy Hanzelky a Zik-

munda vyšly zhruba stejně. Zásoby máme veliké, již tisíce svazků. Prodáváme na ulici při nejrůznějších příležitostech, například Zažij město jinak, na Dizajn marketu na piazzettě u Národního divadla jsme prodali 800 kilogramů knih. Prodáváme také v kavárnách. Máme projekt „Kupbook“, a zamířili jsme do devíti kaváren v Praze a do Klementina. V Klementinu, což je neuvěřitelné, se prodá sto knih za týden. Poprvé jsme se tam prezentovali na výstavě k poctě Bohumilu Hrabalovi. Původně jsme byli domluveni, že dodáme Hrabalovy knihy, těch jsme ale neměli dostatek, lidé se Hrabala přeci jenom nezavají, záměr jsme proto rozšířili na knihy československých autorů, Hrabalových současníků. První várka knih byla vyprodaná během jednoho dne.

Knihy na kilo – lidem to ale, soudě dle zájmu, zřejmě nevadí.

Nevadí, berou to jako vtip, nápad. Prodáváme přece knižní lahůdky, které poctivě zvážíme a pečlivě balíme do papíru.

A projekt Kupbook v kavárně se bude dál rozvíjet?

V příští vlně chceme udělat dalších 20 boxů. Kavárny o knihy stojí, samy se hlásí, už máme zájemce z celé republiky. Jak ale boxy zásobovat, to je zatím největší problém. Rádi bychom vytvořili četnu dobrovolníků z řad seniorů, kteří by si v místě svého bydliště vybrali jednu kavárnu a starali by se o doplňování boxu.

Co si pod označením box máme představit?

Je to krabice, do které se vejde dvacet třicet knížek, vyrobená na míru. Navrhli ji studenti umělecké školy, s nimiž jsme se spojili, oni získali peníze od Nadace Telefónica, vyrobili prvních deset boxů a rozmístili je do oněch prvních kaváren a Klementina.

Možná se utápím v detailu, ale já si v té krásné hře s knihami doslova rochním – a to ještě nemám ponožky od babičky.

Co není, může být. Ponožky od babičky se jmenovalo sympozium a jsou to opravdu i teplé ponožky. Sympozium bylo v roce 2013 součástí prvního ročníku Refestivalu, v jehož názvu jsme si pohráli s pojmenováním starověkých Egyptanů pro boha slunce Re. A současně jde Re' chápat jako začátek slov Restart, Retro, Refresh, Rewind apod., protože festival se opravdu obrací do minulosti, aby oslavil starou hudbu, film, design i třeba módu, prostě staré dobré věci a vrátil je do 21. století, tak aby nás inspirovaly nebo nás jen zkrátka pobavily. V programu prvního ročníku v Café Neustadt v Praze 2 a v Paláci U Stýblů koncertoval náš pěvecký

sbor s kapelou Please The Trees, vystavili jsme knižní obálky Zdenka Seydla a uskutecnilo se sympozium Ponožky od babičky. Šlo o krátké desetiminutové prezentace deseti umělců, kteří svým dílem nějakým způsobem reflektují stáří.

Tedy ponožky jako abstrakce. Ty asi moc nezahřeješ?

Ale ty opravdu zahřeješ. Skupina žen, pletárek, zatím jich máme pět z různých koutů republiky, plete ponožky z recyklovaného materiálu, vlny a příze, získané od našich klientů, a my je dál prodáváme, pár za 149 korun. Na každém páru je jméno babičky, která ponožky upletla. Máme už na 500 napeletých párů, rádi bychom pro ně získali kupce, třeba i velké firmy, které by ponožky koupily jako vánoční dárek pro své zaměstnance.

Dál už jsem se nevyptával. Ono zažít gejzír nápadů proměněných v činy nějaký čas trvá. A vím jistě, že se můžeme těšit na další. ■

KLAPKA, STŘIH, GOOGLE!

CENTRUM ELPIDA SE POČÁTKEM LISTOPADU 2013 PROMĚNILO VE FILMOVÉ STUDIO. VE SPOLUPRÁCI S ČESKÝM GOOGLEM ZDE LONDÝNSKÝ ŠTÁB ACROSS THE POND PRODUCTIONS NATÁČEL SPOTY PĚTIDÍLNÉHO VZDĚLÁVACÍHO SERIÁLU PRO SENIORY O VYUŽITÍ INTERNETU, KTERÝ JE OD 15. PROSINCE 2013 ZDARMA K DISPOZICI NA INTERNETU.

TEXT: JIŘÍ HRABĚ FOTO: ARCHIV GOOGLE

Pětice klientů Centra Elpida, Václav, Eva, Věra, Josef a Emanuel, jsou na internetu jako doma. S kamerou za zády si však surfování vyzkoušeli poprvé. Jejich osobní příběhy o tom, jak jim počítač a internet změnil život, budou součástí ojedinělého seriálu Google pro všechny generace, který vznikl v rámci celoročního programu Google pro vzdělávání.

„Internetová gramotnost je dnes stejně důležitá jako schopnost číst, psát či počítat. Zaměřovali jsme se na žáky i učitele na školách, které jsme se snažili naučit, jak internet používat smysluplně a bezpečně. Nicméně speciální skupinou, která vůbec neměla svého času možnost nahlédnout do tajů internetu, jsou právě senioři. A těm mohou online technologie pomoci v každodenním životě. Ať už jde o komunikaci s rodinou, která je vzdálená, pro ověření si různých důležitých informací nebo pro průzkum před nakupováním, pro dopisování si s přáteli nebo orientaci v cizím městě nebo na novém místě,“ říká Janka Miklík Zichová z českého Googlu a pokračuje: „Proto bychom rádi kampaní oslovili i děti a vnoučata, aby své rodiče a prarodiče do našeho kurzu, který bude dostupný pro každého zdarma, zapojili a pomohli jim se ve světě internetu zorientovat. Viděli jsme již pár nadšených seniorů v Elpidě a jsme si jisti, že internet se pro seniory může stát osobním asistentem i obohacením každodenního života.“

Jedním z „herců“ byl i Václav Boura, který se v Elpidě naučil na počítači jen týden před tím, než odjel pracovně – jako akupunkturista – na dva roky do Izraele. „Jsem rád, že jsem do toho kvůli zahraniční cestě šel, od té doby používám počítač denně,“ říká. Natáčení pro něj bylo náročné, moc se nevyspal, vrátil se totiž s manželkou rovnou z opery v milánské La Scale. „Zjistil jsem, že v 74 letech zvládnou Milán i Google,“ směje se.

Celé tři natáčecí dny měl na starost Tom Dore a Zora Balfour z Across The Pond production. „Natáčení v Centru Elpida jsme si opravdu užili. Lidi byli neuvěřitelně přátelští, cítili jsme se tam jako doma. Kdybych

žila v Praze, často bych do Elpidy chodila a přivedla tam i své rodiče. Chtěla bych všem lidem, se kterými jsme natáčeli, moc a moc poděkovat, byli opravdu skvělí. Dokonce s námi mluvili anglicky, což jsme velmi ocenili, protože my jsme s češtinou teprve na začátku,“ říká s usměvem Zara Balfour z londýnského štábu. A co jí nejvíce překvapilo? „Že senioři v Elpidě vůbec nevypadají jako senioři, jsou stále pozitivně naladěni a mají spoustu zájmů – třeba Václav akupunkturu, Emanuel psychoterapii nebo Věra zpívání ve sboru!“

Seriál Google pro všechny generace můžete vidět na www.elpida.cz.

KURZY V CENTRU ELPIDA 2013		POČET
počítačové		87
tvůrčí		26
angličtina		140
ostatní jazyky		65
pohybové		40
přednášky a besedy		53
zájmové		
absolventů kurzů celkem		4 618
klientů v poradnách		323

Old's Cool*

Myslíte, že co je staré, nemůže být zároveň „in“? A co stará hudba, literatura, výtvarné umění nebo móda? Refestival je multižánrový festival, který vrací zašlou slávu starým dobrým věcem, propojuje staré s novým, mladé se starými a v neposlední řadě baví publikum všech věkových kategorií. První ročník ReFestivalu proběhl v říjnu a listopadu na několika místech v Praze.

text: Bronislava Hilliová

* v angličtině fonetická slovní hříčka se dvěma významy – 1. **Stará škola** 2. **Staré je fajn**

Symposium Ponožky od babičky hledalo odpověď na otázku, zda mladé umělce zajímají staří lidé, nakolik je stáří zastoupeno na současné výtvarné scéně. V desetiminutových prezentacích se představilo 10 umělců, v jejichž tvorbě je téma stáří a plynutí času přítomné. Besedu moderoval Ondřej Horák. 15. října 2013, Palác U Stýblů (bývalá Alfa), Václavské náměstí, Praha 1
foto: Aleš Loziak

Adam Podhola (na snímku vlevo) představil projekt Děda. Vizuálně působivé rodinné fotografie života na východním Slovensku 50. let přivádí vnuka a dědečka ke společným rozhovorům. Vnuk s pomocí dědečkova vyprávění postupně rozkrývá zapomenuté rodinné příběhy a během společných návštěv pořizuje audiozáznamy. Oba navazují bližší vztah a hlouběji poznávají vlastní rodinu. Audiovizuální výstava, která proběhne na jaře současně v Galerii Školská a v Galerii Elpida, upozorňuje na slábnoucí komunikaci v rámci rodiny a prostřednictvím starých rodinných alb a autentických zvukových nahrávek rozhovorů se snaží poukázat na řešení, které má každý na dosah ruky.
foto: Jan Bartoš

Pěvecký sbor dvaceti seniorek vede studentka operního zpěvu Zuzana Seibertová. S indie-rockovou kapelou Please The Trees zpívají od roku 2010, společně vystupují na velkých hudebních festivalech i na klubových scénách. V roce 2012 natočili společné CD. 15. října 2013, Palác U Stýblů (bývalá Alfa), Václavské náměstí, Praha 1
foto: Aleš Loziak

Výstavu knižní tvorby Zdenka Seydla (1916-1978) připravil a uvedl Martin Hůla. Vystavené knihy jsou součástí sbírky Archivu výtvarného umění, Martina Hůly a antikvariátu Elpida. Výstava zahájila cyklus Knihy se těžko vystavují, v rámci kterého postupně představíme tvorbu dalších výtvarníků a typografů poválečného období – v roce 2014 Jaroslava Švába, Václava Bláhy, Jiřího Rathouského, Vladimíra Fuky. 14. října 2013, Café Neustadt, nádvoří Novoměstské radnice, Praha 2
foto: Peter Sit

Vernisáž výstavy Zdenka Seydla zakončil taneční večer spolku Písníčka. Ze starých singlů hrál k tanci i poslechu DJ Martin Černý.
foto: Peter Sit

Re'

FESTIVAL

ELPIDA, DA, DA

TEXT: BROŇA HILLIOVÁ FOTO: JAN BARTOŠ

ZNÁTE TO. OBČAS JE TĚŽKÉ VZPOMENOUT SI, CO JSTE DĚLALI
VČERA, NATOŽ PŘED MĚSÍCEM. A JÁ MÁM NAPSAT ČLÁNEK
O TOM, CO ZAŽÍVAL NÁŠ PĚVECKÝ SBOR ELPIDA CELÝ ROK
2013. ALE MÁM ŠTĚSTÍ – MÁME TOTIŽ KRONIKÁŘKU!

Věrka Fišbachová je v našem pěveckém sboru od samého začátku, od listopadu 2010. Po vystoupení na Dnech seniorů na pražském výstavišti na podzim 2011 ji napadlo, že by bylo dobré zaznamenávat události kolem sboru. Koupila velkou modrou knihu – kroniku, založila webové stránky a začala zapisovat. A zapisuje poctivě, nejenom kde a kdy jsme hráli, ale taky jaká byla nálada na koncertech i na zkouškách, co plánujeme. Lepší výstřižky z novin a časopisů, kde se o nás píše, fotografie z koncertů, sbírá podpisy a věnování umělců, které na koncertech potkáváme, zkrátka konzeruje zážitky. Dnes má kronika 120 stran,

50 záznamů z koncertů i zkoušek, 74 fotografií, 25 pozvánek, plakátů a výstřižků. Je skvělé občas si kronikou zalistovat, začít se do hezkého Věrčina rukopisu a prohlédnout si fotografie. Díky Věrce víme přesně, co sbor zažil v roce 2013.

Pěvecký sbor Elpida dnes tvoří pětadvacet dam ve věku od šedesáti do osmdesáti let a mladá sbormistryně, studentka operního zpěvu Zuzka Seibertová. Zpívají spolu už čtyři roky. S Václavem Havelkou a jeho Please The Trees sjezdili řadu významných hudebních festivalů, hráli v mnoha hudebních klubech po celé České republice. Sbor dopro-

vázal také Jaromíra Švejdíka, Jana Buriana a v roce 2014 se připravuje nový repertoár s Martinem Hůlou alias Bonusem.

KONCERTY ELPIDA

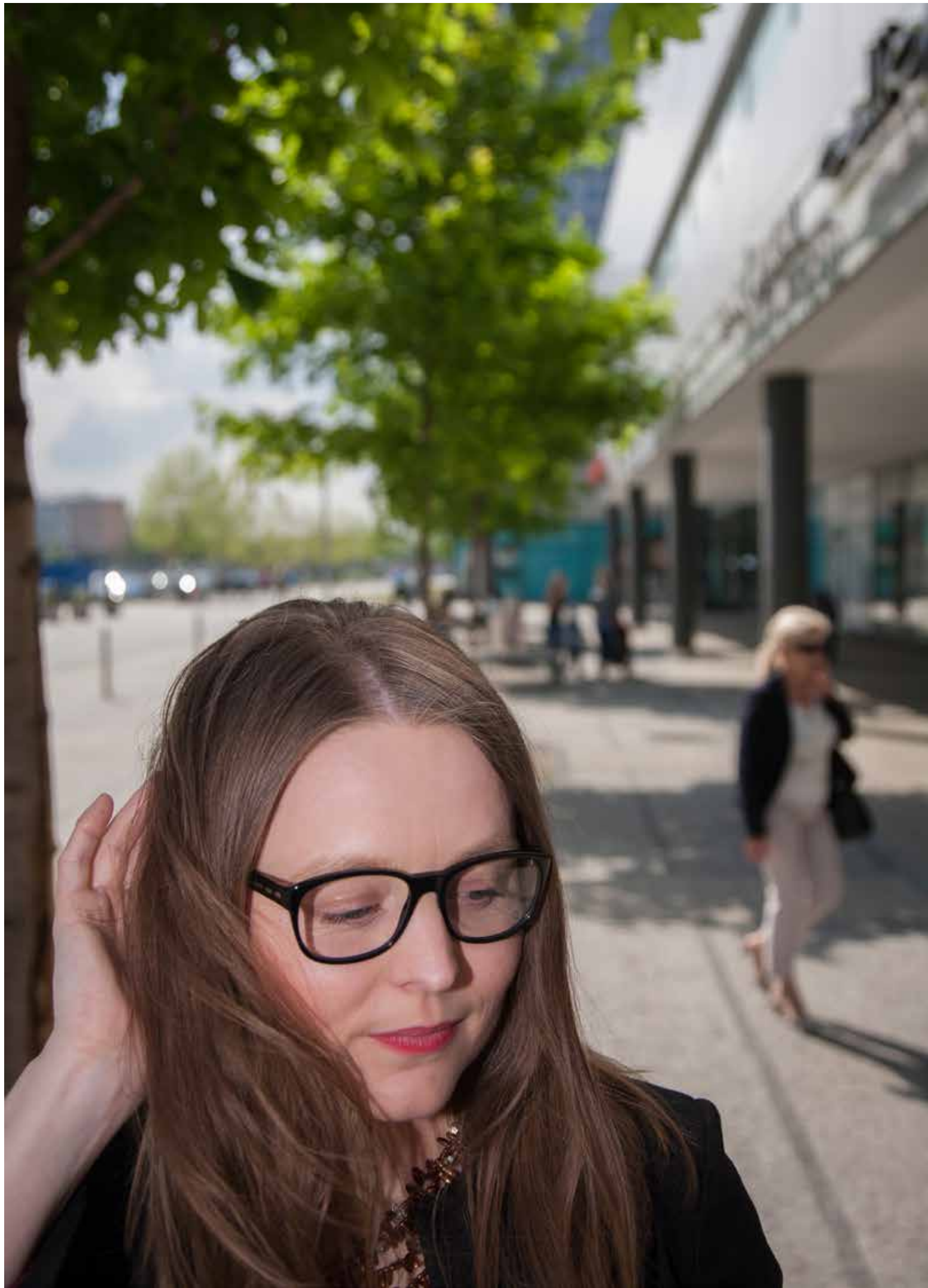
A PLEASE THE TREES 2013

22. 1. Palác Akropolis křest EP
15. 3. Aquapark Čestlice
8. 6. Fresh Senior Fest Písecká brána
20. 6. Zahájení United Islands MK ČR
3. 7. Rock for People Hradec Králové
25. 7. Folkové prázdniny Náměšť nad Oslovou
15. 9. Centrální park Pankrác
15. 10. Refestival a 4+4 dny v pohybu
3. 11. Natáčení Google kampaně

Červenec
3. 7. 2013 Rock for People, Hradec
Králové

V letošním roce první výlet.
Jako vždy odjíždíme od Elpidy s Toníčkem.
Nejprve akreditace a nezbytným brouško-
váním. Pak vyhledáme naše šatnu
a protože je dost času, jdeme se napřed
odčerstvit do VIP baru.
Pak do šatny dopřevléknout se a rozepírat
před šatnou, co vypadá jako pagoda.
Odehánáme se našemu podium a tam nás
po celou dobu natáčí ČT pro pořad
Prádninové střípky. Nejvíce je zaujalo
Ivančino tričko na kterém je "sváček"
skončila Honzova kofola.

Při skoušce dělali svůdci co mohli,
ale stejně jsme se skoro vůbec neslyšeli,
no hlavně, se nás slyšeli posluchači.
Báječně nás při nástupu vítali. Je to ne-
uvěřitelné, ale máme mezi nimi svoje
fanoušky. Po vystoupení k nám přiběhla
dvě velmi mladá děvčata, naše oddané
fanynky, s přáním, že se s námi ehtýjí
vyfotografovat, což jsme také udělaly.
Byl to pěkný, příjemný den plný zážitků.
Pocasi nám tento krát přálo, bylo pěkně,
slunečno, jen během cesty domů přelo, ale
v Praze už neprší.

ALENA KRÁSNÁ
VEDOUČÍ LINKY SENIORŮ

NAJÍT JISKRU ŽIVOTA

MUSÍ BÝT ČLOVĚKU OPRAVDU MOC ZLE, KDYŽ MU NA CELÉM SVĚTĚ ZBUDE JENOM TELEFON. RODINA JE DALEKO NEBO NEDBÁ, PŘÁTELÉ NESLYŠÍ. TAK SNAD ČÍSLO 800 200 007.

TEXT: KAREL TEJKAL FOTO: JAN BARTOŠ

Jak často vám telefon zazvoní?

V průměru sto desetkrát za den. Jsme k dispozici každý pracovní den a o Vánocích od osmé do dvacáté hodiny.

Jaká jsou nejčastější trápení volajících?

Když člověk zůstane sám, to je červená nit většiny volání, když zemře někdo blízký, když si člověk neví rady, jak pečovat o svoje rodiče nebo prarodiče, když se dozví krutou zprávu od lékaře, musí opustit byt, protože nemá na nájem... Je to celá škála nejrůznějších trápení.

V jakém počtu jim čelíte?

Je nás celkem patnáct. Střídáme se tři po čtyřech hodinách.

Co všechno musíte umět a vědět?

Musíme dostát požadavkům zákona, absolvovat speciální kurz telefonické krizové intervence. Máme nejrůznější databáze informací, kontakty na sociální odbory, na specializované lékaře, například odborníky na Alzheimerovu nemoc, víme o specializovaných domovech pro seniory, máme databázi občanských poraden, což je fantastická služba, kde senioři mohou získat konkrétní pomoc, např. pokud

se jedná o dědictví. Studujeme, učíme se praxi. V našem týmu je právník, psychoterapeuti, psychologové, lidé, jimž je ta práce blízká, řekla bych s nadsázkou, že se pro ni narodili. Jsou mezi námi mladší kolegové, ale i senior, jsme v tomto směru jakýsi vzorek společnosti. Vzájemně si pomáháme, držíme i jakousi pohotovost, kdy ten, kdo má službu, může zavolat služebně staršímu nebo v dané oblasti zkušenějšímu kolegovi.

Jak takový typický hovor vypadá?

Volající neví, jak začít, telefonuje třeba na naši Linku poprvé a to, co ho trápí, nemůže povědět nikomu jinému. Volající často pláče. Nikoho nemá nebo téma je tak citlivé, že si o něm s nikým zatím netroufal mluvit. Snažíme se s ním hledat cestu ze svízelné situace. Volající musí poznat, že mluví s někým, kdo mu chce opravdu pomoci, a to se dá poznat. Nespěcháme na volajícího, neskáčeme mu do řeči. Volání vnímáme jako volání o pomoc.

A může to být, alespoň si to tak představuji, volání v hodině dvanácté, kdy hrozí nevratný konec, sebevražda?

Stává se to. I v tom případě musíme s volajícím hovořit zcela otevřeně, i o smrti. To

je téma často podceňované, zesměšňované, odstrkované. No, jo naše babička, už se zase chystá umřít! Takový hovor potom často překročí časový průměr, ten bývá tak kolem dvaceti minut, a trvá padesát minut i hodinu. Snažíme se společně s volajícím dobrat příčin jeho bolesti, zjistit, kdy o smrti uvažoval poprvé, nacházet možnosti, jak žít dál.

Vaše služba je anonymní, neznáte telefonní číslo volajícího, neptáte se na jméno, adresu – znamená to, že mu nemůžete přivolat pomoc – lékaře, sanitku?

Volající je chráněn anonymitou, ale stává se často, že o pomoc sám požádá, o zavolání záchranky si sám řekne. My mu to můžeme nabídnout, ale rozhodující je vůle volajícího. Zatím všechny takové hovory měly dobrý konec, nikdy jsme nikoho nedoprovázeli ke smrti, vždycky jsme našli jiskru života! Hovory často končí uznáním volajícího, že poprvé s ním někdo mluvil hezky, naslouchal mu i větou: „Děkuji, že jste mě pochopil.“

Co ovlivňuje četnost volání i hloubku starostí – roční doba, počasí, politická situace?

Bývalo to zřetelnější, dnes už se rozdíl stírají, telefon zvoní téměř nepřetržitě. Jak tak pozoruji po těch letech, Linka funguje od roku 2002, situace volajících se zhoršují, někdy by člověk brečel s nimi.

Lidí v nouzi, nemyslím pouze hmotnou, přibývá, společnost o ně nepečuje?

Nejenom společnost, to by bylo na dlouhý rozbor, ale začíná to už v rodině. Komunikace mezi staršími a mladšími odumírá, je čím dál vzácnější. Společné posezení u stolu, jak bývalo zvykem, už není, a my se setkáváme se zdánlivě paradoxní situací, že lidé jsou a zároveň nejsou sami. Mají někde blízko, ale ti na ně zapomněli, nemají na ně čas, nechtějí poslouchat stále se opakující

nářky. Samota a nesamota, to je stále častější problém.

Jmenujete se Linka seniorů – volají skutečně jenom starší lidé?

Většinou, ale ne pouze. Podle zákona jsme k dispozici všem od věku 27 let, volají i mladší, ale my zjišťujeme, že právě senioři se často dostávají do neznámých a nečekaných situací. Čtyřicet let žili v určitém systému, setkávali se s nějakou jistotou, a některé principy dnešní společnosti nechápou. Například předváděcí akce nebo reklamy. Oni, jak jsou často izolovaní, jak jsou sami, tak často i kontakt s prohnáním prodejcem, který zazvoní u nich doma nebo je zastaví na

ulici, je pro ně lidský kontakt. A ti dobře cvičení agenti, prodejci, dokážou v seniorovi vzbudit pocit, že je ještě užitečný. A smlouva je podepsána. Kolik takových hovorů jsme už na Lince měli!

Zájemců o vaši pomoc přibývá, telefonování téměř nepřetržitě – zůstanete stále u jednoho čísla a dvanáctihodinové služby ve všední dny a o Vánocích?

Naše strategie je linka nonstop, to je dlouhodobý cíl, a v bližší budoucnosti sedm dní v týdnu. Proto vedení Elpidy pracuje na kampani, která bude probíhat také v České televizi. Vůli máme, kvalifikované spolupracovníky také, všechno ostatní záleží na ekonomických podmínkách. ■

CVAK!

TEXT: JAN BARTOŠ FOTO: ARCHIV MHMP

„OTEVŘEL SE MI NOVÝ SVĚT.“ TO BYLA NEJČASTĚJŠÍ VĚTA, KTERÁ ZAZNÍVALA OD ÚČASTNÍKŮ MEZIGENERAČNÍHO FOTOGRAFICKÉHO PROJEKTU CVAK, KDYŽ HODNOTILI VÝSLEDKY PĚTIMĚSÍČNÍHO ÚSILÍ DOTÁHNOUT JEDNU BLÁZNIVOU MYŠLENKU DO KONCE. PŘÍPRAVA PUTOVNÍ VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ ZAČALA V ZÁŘÍ 2013.

Pět mladých fotografů amatérů vytvořilo se seniory z fotografického kroužku Centra Elpida uměleckou skupinu CVAK! Vzniklo pět smíšených skupin podle témat, které si v rámci příprav zvolili. Místo, která mám rád/a, Každodennost, Kořeny, Kdo jsme a Praha 1. Vznikající fotografie společně diskutovali mezi sebou, konzultovali s odborníky a vybírali finální autorské soubory. I produkci výstav včetně rámování a instalací pojali jako kolektivní spolupráci.

Drahomíra Stínilová (63), která zaznamenávala nalezená zátíší ve svém domě, k tomu řekla: „Tenhle projekt mi ukázal, že dobré fotografování není jen cvaknutí rozjařených tváří u Eiffelovky. Naučila jsem se (a stále se to učím) soustředit na nějaký detail, pozorovat

a čekat, až bude v tom nejvhodnějším světle, úhlu, abych vyjádřila to, co chci.“ A mezigenerační rozměr projektu suše komentuje, „S mladými jsem si vždycky rozuměla, pracovala jsem s nimi až do důchodu a myslím, že jsou takoví, jací jsme byli my.“

Projekt vyvrcholil na přelomu roku vernisáží v Plzni (v prostorách občanského sdružení Totem) a poté byly uskutečněny dvě další zastávky: pražský magistrát a vědecká knihovna v Českých Budějovicích. V plánu bylo uskutečnit do posledního detailu dotaženou instalaci, která bude připomínat klauzury uměleckých škol, než výstavu seniorského fotokroužku. Věk přestal hrát roli, přestože mezi datem narození nejmladší a nejstarší fotografky leželo celé půlstoletí.

A jaký byl výsledek komunikačního experimentu mezi mládím a stářím skrze médium fotografie? „Práce se seniory byla příjemná, spolupracovali lépe, než jsme očekávali a bylo poznat, že na projektu jim záleží stejně jako nám. Výměna pohledů na mnoho věcí byla velmi poučná a myslím si, že při spolupráci jsme na komunikační bariéru způsobenou věkem vlastně ani nenarazili...“, vysvětluje koordinátorka mladší sekce Jana Korytářová (24) a dodává: „Vyzkoušeli jsme si, že není důležité, kolik nám je let, ale to, že nás to baví.“

Kurátorská podpora: Lenka Sedláčková, Tomáš Zumr, Jan Bartoš

NEKOUŠOU A ZAHŘEJÍ

KUPOJTE NA ELPIDA.CZ

KŘÍŽOVKA

	Nejvyšší možná míra	Pozbývatí povrchové vlnitosti	Vlčení (básnický)		Dokořán se rozvírat	Iniciály herce Lohanského	Podpora	Jméno dirigenta Peška	Ode dne vydání	Tahle		Citoslovce údivu	A také ne	Jméno vynálezce Kaplana	Opálit
Nápoj (expresivně)			Vykliknout								Latinský název souhvězdí Páva				
Bývalý obchodní dům			1. část TAJENKY Evropan								Spojka Podívat se				
Druh hnědého uhlí						Jeden i druhý Chemická zn. platiny				Unikátní jevy Sibiřský veletok					
Hnisavý výměšek					Jelikož Zůstat								Chem. zn. thoría Borovicový lesík		
Zakončení šachové hry			Stáří (knižně) Desilková									Kožšinová šála Francouzský „pošta“			
Stará solmizační slabika			Kód němčiny Zkypřili půdu pluhem												
Zlřáčet se															
	Zmíní olympijské hry	Žlutohnědá barva Trumfy													
Tuje															
Kolonie															
Kazit															
	Postupně spadnout	InterCity (zkr.) Část regálu			Okresní hygienická stanice	Klamání		Vyhnanec	Esperantský „bas“ Nářečné „hle“						
Opice			Proutěná nádoba Domácky Matěj				Socha								
2. část TAJENKY							3. část TAJENKY Inic. zpěv. Tichotové								
Pobídka			Krůpěj Značka čistícího prášku							Poupata kaparovníku Oddělení v nemocnici					
Ženské jméno (27. 3.)					Sicil. sopka Obchodní centrum (zkralka)					Tvoje osoba Složka osobnosti			St. SPZ Olomouce Identifikační číslo (zkr.)		
Organické rozpouštědlo							Chispecké jméno (26. 10.)					Římská čtyřka			Nápověda: ASO; CODA; ID: ICHOR; MOIRA; UT; XYLYT
Sloužící k tesání							Hudební dovětek					Zájmerno přívlastňovací			

Vyloštěnou křížovku zasílejte nejpozději do konce listopadu 2014 na adresu elpida@elpida.cz. Do předmětu napište „Křížovka – 2013“. Tři vylosovaní výherci získají k Vánocům po jednom páru Ponožek od babičky. Nezapomeňte do mailu uvést velikost vaší nohy.

NEDĚLNÍ OBĚD OD BABIČKY

TEXT: BROŇA HILLIOVÁ FOTO: ARCHIV AUTORKY

„TAK CO BUDEM ZÍTRA VAŘIT?“ PTÁVALA SE BABIČKA DENNĚ U NOČNÍCH ZPRÁV. A TÍM ZAČALA DLOUHÁ DEBATA O TOM, CO JE V LEDNICI, CO VE SPÍŽI OD VČEREJŠKA A MUSÍME DO OBCHODU? JE PŘECE DALEKO...

Když máte malé děti, jste rádi, že můžete v létě vyjet z Prahy a že vám s nimi někdo pomůže. A tak jsem trávila letní měsíce s tchýní na chatě v Brdech. Pro někoho námět na horor, pro mě dodnes pěkná vzpomínka a hlavně: naučila jsem se vařit! Kuchyň, kde se sotva otočíte, voda jen ze studny na zahradě, dvou-

vaříč, kterému trvale dochází plyn a jedna re-moska. Ale petržel, pažitka i máta rovnou ze záhonku, na terase velký stůl pro veškeré pří-pravy a obloha většinou jasná.

Tchyně, ale pro nás všechny babička, ži-la deset let na Sahaře v Alžírsku, deset let

v syrském Damašku, milovala Francii a čas-to tam pobývala. A všude vařila pro svého muže, tři děti i hosty a její recepty jsou sku-tečně mezinárodní. Babička zemřela vloni na jaře. Tak jsem zajela na chatu a uvařila oběd jako od babičky Jany.

ALŽÍRSKÁ ŠORBA S NUDLIČKAMI
4–5 mrkví, 3 cibule, 3 stroužky česneku, oloupaná nakrájená rajčata, sůl, pepř, koře-ní na kuskus, skořice, nat' petržele a koriandru, olivový olej, nudličky do polévky
Rozpálíme olej a přidáme mrkev nakrájenou na nudličky, koření na kuskus (směs), česnek

a cibuli, kterou necháme zesklivatět. Potom vložíme rajčata a zalijeme vývarem ne-bo vodou, osolíme, opepříme, přidáme kou-sek skořice vcelku a vaříme. Když je zelenina měkká, přidáme nudličky. Pokud je potřeba, zahustíme lžící maiseny. Nakonec přisypeme nakrájenou petržel a koriandr, špetku skořice.

MAKLUBE – LILKOVÝ DORT (SÝRIE)
2 lilky, 300 g mletého masa (skopové, ho-vězí), cibule, rýže, olivový olej, sůl, pepř, směs arabského koření (7 druhů)
Lilky nakrájíme na plátky, posolíme, nechá-me vypotit a osmažíme z obou stran na oli-vovém oleji. Mleté maso orestujeme na ci-buli. Rýži namočíme. Na dno širšího kastrolu vyskládáme osmažené plátky lilku, zasype-me orestovaným masem a přecezenou rýží. Zalijeme vodou, osolíme, opepříme a nechá-me dusit, dokud se voda neodpaří. Když je rýže měkká, odstavíme z ohně a necháme 20 minut odpočinout. Poté vyklopíme na vět-ší talíř. Rýže by měla držet pohromadě jako dort na povrchu s lilky. Posypeme arabským kořením a podáváme s bílým jogurtem a sa-látem.

FRANCOUZSKÝ MRKVOVÝ SALÁT
Mrkev nastrouhanou najemno posypeme nakrájenou jarní cibulkou a nakrájenými černými olivami. Přelejeme zálivkou. Zálivka: 2 stroužky česneku, sůl, pepř, ½ citronu, dijonská hořčice, olivový olej, špetka soli

KOLÁČ S ČERNÝM RYBÍZEM (BRDÝ)
¼litrový hrnek
4 vejce, ¾ hrnku oleje, ¾ hrnku mléka, 2 hrnky cukru krupice, 3 hrnky hl. mouky, prášek do pečiva
Zamícháme, vylejeme na plech, poklademe ovocem a posypeme drobenkou.

(KOLO)BĚH KNIHY V ELPIDĚ

TEXT: BROŇA HILLIOVÁ FOTO: JAN BARTOŠ, KATEŘINA OLIVERIUSOVÁ

V KVĚTNU 2013 JSME VYHLÁSILI SBÍRKU STARÝCH KNIH, A ZALOŽILI TAK ANTIKVARIÁT ELPIDA. V PROSINCI 2013 MÁME NA SVÉM KONTĚ KILA PRODANÝCH KNIH, PRODEJNÍ KNIHOVNY KUPBOOK V DESETI PRAŽSKÝCH KAVÁRNÁCH A PRVNÍ TYPOGRAFICKOU VÝSTAVU.

Knihy nám nosí nejen naši klienti, ale také jejich děti a vnoučata. Po jedné, po dvou, po taškách i celých knihovnách. Dnes jsou jich stovky. Knihy pečlivě třídíme, některé zachraňujeme pro typografickou sbírku Archivu výtvarného umění a společně je vystavujeme, další prodáváme na ulici i v kavárnách. Výtěžkem z prodeje podporujeme fungování Centra Elpida.

KNIHY SE TĚŽKO VYSTAVUJÍ

Tak se jmenuje otevřený cyklus výstav knižní tvorby předních výtvarníků a typografů poválečného období, který realizujeme ve spolupráci s Archivem výtvarného umění a kurátorem Martinem Hůlou. První výstava se věnovala knižní tvorbě Zdenka Seydla a proběhla v Café Neustadt v Praze 2, začátkem roku 2014 putovala do Bia Central v Hradci Králové doplněná o Seydlové plakáty. V roce 2014 představíme knižní tvorbu Jaroslava Švába v Café Lajka, Václava Bláhy v Doxu a Libora Fáry v Klementinu.

10 DKG BULGAKOVA

Nemáme vlastní kamennou prodejnu, ani neprovozujeme internetový obchod. Knihy prodáváme příležitostně na ulici. Poznáte nás snadno podle staré váhy na pultu plném

KDE NAJDETE BOXY KUP BOOK?

Café Neustadt, Novoměstská radnice, Praha 2
TriCafé, Anenská 3, Praha 1
Kavárna Snů, Ke Karlovu 12, Praha 2
Čítárna Unijazz, Jindřišská 5, Praha 1
Biozahrada, Belgická 33, Praha 2
EMA espresso bar, Na Florenci 3, Praha 1
Cheecup, Nedvědovo náměstí 14, Praha 4
Periferie Cafe, Bránická 49, Praha 4
Café Sladkovský, Sevastopolská 17, Praha 10
Národní knihovna ČR, Klementinum, Praha 1

knih. 10 dkg knižních lahůdek za 10 korun. Náš stánek 10 dkg Bulgakova se poprvé objevil v rámci Kontejnerů k světu na Karlově náměstí v Praze, potom na hudebním festivalu United Islands ČS, na Dizajnmárketu na piazzetě Národního divadla, knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě, Zažít město jinak ve Vršovicích, ale také na vánočních trzích společnosti 02 v Praze i Pardubicích.

KUP BOOK

Díky projektu Kup book jsou naše knížky v deseti pražských kavárnách a chystají se do dalších dvaceti po celé republice. Kup book vznikl jednoduše: tři studenti – Míša, Bára a Jáchym se rozhodli, že dají novou šanci našim antikvariátním knihám, spojili se s kavárníky a získali na projekt finanční podporu Nadace 02. Navrhli a nechali vyrobit speciální knihovny (boxy), naplnili je pečlivě vybranými knihami a umístili do kaváren. Návštěvníci si mohou knihy prohlédnout, začíst se a knihu, která je zaujme, si za 20 Kč vhozených do kasičky odnést domů. Boxy pravidelně doplňujeme ze sbírky našeho antikvariátu.

Za podporu projektu Kup book děkujeme Nadaci 02.

JAN BARTOŠ
VEDOUcí CENTRA ELPIDA

BRÁNA K SEBEVĚDOMÍ

ZAČÍNALO TO ŠKOLIČKOU. INTERNETOVOU, JEDNOU Z PRVNÍCH U NÁS
URČENÝCH SENIORŮM. DNES MOHOU ZÁJEMCI V ELPIDĚ ABSOLVOVAT
AKADEMII A STÁT SE SOLIDNÍMI, SEBEVĚDOMÝMI UŽIVATELI POČÍTAČE.
A MLUVIT SVĚTOVÝMI JAZYKY, DIGITÁLNĚ FOTOGRAFOVAT...

TEXT: KAREL TEJKAL FOTO: JIŘÍ HRABĚ, TOMÁŠ ZUMR

Co všechno Centrum Elpida tvoří?

Kurzy, školení, zkrátka vzdělávání, a kulturní programy.

**Vezměme to po řadě, od onoho zakladatel-
ského programu, práce s počítačem. Může
přijít zájemce bitý zcela nepolíbený?**

Vítáme i zájemce, kteří počítač nikdy nevidě-
li, nebo jenom z dálky. Vytvořili jsme si know-
-how, sepsali vlastní učebnici, již pomýšlíme
na její aktualizaci, dáváme ji zdarma k pr-
vnímu kurzu. V hodinách začínáme od nuly,
od zacházení s myší, klikání – a mailovat by
měl náš žák po deseti hodinách výuky, což
je první etapa vzdělávání. Navazují ještě dvě,
což dohromady tvoří Akademii Elpida. Její ab-
solvant nejen zvládá internetovou poštu, ale
dovede nainstalovat a odinstalovat program,
ví, co je antivirus, pracuje s fleškou, přená-
ší data. Každou etapu tvoří pět dvouhodino-
vých setkání. Jejich absolvent se stává pá-
nem svého počítače.

**Stačí každý vašemu tempu, stárnoucí hla-
va není právě nejbystřejší?**

Lektoři vyučují v malých skupinkách, maxi-
málně osmi až desetičlenných, u začáteční-
ků je ještě druhý lektor, který zezadu všech-

ny jistí, ztratí-li se někdo, znovu ho nakliká
na obrazovku. Tempo je pomalé, hodně se
opakuje a zatím není nikdo, koho bychom
práci s počítačem nenaučili.

**Počítačová Akademie tedy stále zůstává
nosným pilířem Centra Elpida?**

Zůstává, ale je to o vlas. Registrujeme enorm-
ní zájem o výuku jazyků, zvláště angličtiny.
Když jsem do Centra před třemi lety nastou-
pil, bylo tu sedm osmi až desetičlenných sku-
pinek angličtiny, dnes jich máme třicet. Opět
od začátečníků přes pokročilé až ke konverza-
ci – o tu je dokonce mimořádný zájem. Vysvět-
luji si to tak, že senioři jsou při silách, chtějí
cestovat fyzicky po světě i virtuálně na inter-
netu. Český internet se jim stává malým a oni
zjišťují, že angličtina je ona brána do světa.
Navíc mnozí neměli v mládí možnost anglicky
se učit, doménou byla ruština, někdy němči-
na, ale dnes vládne angličtina, oni chtějí být
in, ne vyčuhovat neznaností.

**Jaké jsou další důvody, proč starý člověk
chodí do vašich kurzů?**

Kurz je pro frekventanty i společenskou udá-
lostí, jednou dvakrát týdně mohou vyrazit
z domova, setkat se s přáteli, po výuce po-

sedět, dát si kávu, víno, před kurzem do-
končit v naší kavárně domácí úlohy. A ještě
jeden důvod zájmu o naše kurzy jsem v po-
slední době vysledoval: většina z našich žá-
ků by nešla do jazykové školy z obavy, že
by tam soupeřili se spolužáky třeba o třicet
let mladšími, jejich paměť je přeci jen o tro-
chu horší, rychlost vstřebávání o něco nižší
– a u nás to mají v pohodě. Učíme všechny
důležité jazyky, vedle angličtiny francouzšti-
nu, španělštinu, italštinu.

**Dá se to všechno nějak spočítat, převést
na jakousi pomyslnou jednotku – vymysle-
me si třeba ošklivé slovo kurzohodina?**

Když přijmeme tuto veličinu, je to padesát
kurzohodin, skupinek, které se scházejí jed-
nou týdně.

**Aby to bylo jasné – padesátkrát týdně se
v Elpidě sejde parta lidí a učí se cizím ja-
zykům?**

Ano. V rozvrhu na google kalendáři jsou vidět
hrozny, které každý týden zaplňují. Nejlépe to
ukazuje obrázek.

**Chybí už jenom naplnění Tyršova hesla
o zdravém duchu ve zdravém těle. Cvičíte?**

Cvičíme, to je třetí pilíř naší činnosti. Každé dopoledne v pronajatém tanečním sále jóga, pilates, kondiční cvičení nebo chi-kung.

Pamatuji si leda prosná, ale vaši cvičenci asi rozumějí.

A jak! Cvičí s vervou, mládnou před očima.

A co fotografie na stěnách kavárny, výstava v hale, výlety – zdá se, že výčet nemá konce.

Vezmu to stručně: kurzy digitální fotografie, fotokroužek, kurz tvůrčího fotografování, kurzy skypu, facebooku, genealogie, práce s digitální kamerou, cykly přednášek o právu, o historii, o dějinách architektury Prahy. Máme jednu úžasnou lektorku, která na každou hodinu zvláště zpracuje historii jednoho šlechtického rodu, měsíc se připravuje a přednášku dvakrát zopakuje, na to navazuje výlet po stopách šlechtické rodiny, za měsíc pak další šlechtický rod. To všechno běží už druhým rokem. Byli Kinští, Šternberkové, Schwarzenberkové, Harrachové. Začínali jsme s malou skupinkou dam, šesti sedmi, narostlo to na čtyřicet. Mimořádný zájem je o besedy s významnými osobnostmi. Přišli mezi nás například spisovatel Pavel Kosatík společně s Petrem Horou-Horějšem, Václav Větvíčka, Rudolf Křestán.

Kam se všichni vejdete, máte dost prostoru? Prostoru je málo, praskáme ve švech. Rozhlížíme se po Praze a hledáme nové útočiště.

Pro lektory to může být zajímavá a krásná práce, určitě ale ne zlatý důl. Mají zájem?

Pracuje pro nás celkem třicet lektorů. Rozdělit jim čas a prostor, všechno zorganizovat, to jsou někdy logistické manévry. Snažíme se celému programu vetknout jakousi jednotící myšlenku, nezajímá nás tak úplně mainstream, usilujeme o co nejvyšší úroveň a současně dbáme, aby všichni zájemci stíhali, aby program zvládli a vstřebali. Vše absolutně odlučujeme od komerce, žádné například nabídkové akce nejsou možné.

Krásný záměr, viditelné výsledky, ale nemůžeme se vyhnout zmínce o penězích. Kolik to vaše klienty stojí?

Třeba za přednášku platí třicet korun, deset hodin jazykového kurzu vyjde na tisíc. Lektorům platíme dvě stě korun za hodinu. Žádný zlatý důl, proto pro nás pracují nadšení studenti, nebo starší profesionálové zapálení pro věc.

Zdá se mi, že funguje-li zlaté pravidlo propagace, že nejlepší je osobní doporučení spokojeného klienta, nemáte o zájemce nouzi.

Určitě ne. Nemáme rozpočet na bůhvíjaký PR, tiskneme letáčky s programem, roznášejí je dobrovolníci, ale spoléháme na to, že jsme dobří a že si to lidé mezi sebou řeknou. Osvědčilo se, že jednou týdně sepiší novinky z Elpidy, a zašlu mailem na ad-

resy z databáze klientů, už jich tam je přes pět tisíc. Pět tisíc lidí, kteří se s námi potkali.

Zájem tedy je. Mohli byste mít větší kurzy, více kurzů?

Větší kurzy ne, více ano. V malé skupince se člověk vždycky naučí víc. Ale teď už další kurzy otevírat nemůžeme, není kde. Plánů a nápadů by bylo dost. Chceme dávat seniorům šanci upevnit svoje sebevědomí, doplnit si vzdělání v oblastech, které v době jejich mládí neexistovaly, zbavit je komplexu, že neovládají skype, že nechápou, o čem se mluví v televizi, vytrhnout je z izolace, do které se někdy dostávají odchodem do důchodu.

Často skloňujete slovo „mezigenerační“, co to v praxi znamená?

Otevřená cesta, vytváření podmínek pro přirozená setkávání bez ohledu na věk. Dám příklad našeho fotokroužku. Uspořádali jsme putovní výstavu CVAK společně s mladými fotografy, autorské soubory mladých i starších vedle sebe, a celé to dělali spolu. Jedna výstava byla v Praze na magistrátu, druhá v Českých Budějovicích ve vědecké knihovně a třetí v občanském sdružení Totem v Plzni. Společně tam jeli, společně instalovali, mladý držel hřebík, starší kolega tloukl kladivkem. To mi připadá samozřejmé, přirozené a pěkné. ■

OSOBNOSTI Z VITALU 2013

FOTO: JAN BARTOŠ

V ROCE 2013 JSME SE K SEŠLI K ROZHOVORU S ŘADOU ZAJÍMAVÝCH OSOBNOSTÍ.

TÁŇA FIŠEROVÁ

THERESE SCHWARZENBERG

RADKIN HONZÁK

PAVEL KOSATÍK

DÁŠA VOKATÁ

LUDEK MUNZAR

EKONOMICKÁ ČÁST

VÝROČNÍ ZPRÁVY 2013

NÁKLADY NA PROJEKTY V TIS. KČ	
Centrum pro seniory	2 828
Linka seniorů	2 935
Časopis Vital plus	1,518
celkem	7 281
PŘEHLED ROZSAHU VÝNOSŮ V ČLENĚNÍ DLE ZDROJŮ V TIS. KČ	
kurzovné Centrum Elpida	1 221
otištěná reklama v časopisu Vital plus	553
tržby z prodeje časopisu	144
tržby z prodeje knih, CD	47
dotace z veřejných zdrojů	2 427
dary	2 987
ostatní (koncertní vystoupení, pronájmy)	83
celkem	7 462
PŘEHLED DÁRCŮ (PENĚŽNÍ I NEPENĚŽNÍ DARY) V TIS. KČ	
Mgr. Karel Janeček	1 050
Telefónica Czech Republic, a.s.	300
Nadace Telefónica	190
GlaxoSmithKline, s. r. o.	257
GlaxoSmithKline, s. r. o. - nepeněžní dar	389
Nadace Charty 77	30
Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové	200
Nadační fond AVAST	300
Nadace OKD	30
JT International spol. s r. o.	56
Europ Assistance s.r.o.	80
Nadace České spořitelny	20
Nadace Pangea	10
Lundbeck Česká republika s. r. o.	150
GE Money Bank	31
Václav Havelka	10
Vodafone Czech Republic a.s.	55
stovky drobných dárců	292
celkem	3 450

ROZVAHA PRO NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE

ke dni: 31.12.2013 (v celých tisících Kč)	Dle vyhlášky č. 504/2002 Sb.
IČ: 27948706	Sestaveno dne: 27.3.2014
Název a sídlo účetní jednotky	Osoba odpovědná za účetnictví (jméno a podpis)
ELPIDA, o.p.s.	Ing. Petula
Na Strži 1683/40	
Praha 4	Osoba odpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis)
14000	Ing. Petula
	tel.: 284688598 linka:
Právní forma účetní jednotky	
o.p.s.	

Předmět podnikání	Podpisový záznam
vzdělávání dospělých	

Označ.	AKTIVA	Začátek obd.	Konec obd.
A.	Dlouhodobý majetek celkem (A.I.+A.II.+A.III.+A.VI.)	99	72
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem (souč. A.I.1. až A.I.7.)	25	37
2.	Software	25	37
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem (souč. A.II.1. až A.I.10.)	1 092	829
3.	Stavby	60	60
4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	1 032	769
A. IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem (souč. A.IV.1. až A.IV.11.)	-1 018	-794
2.	Oprávky k softwaru	-25	-32
6.	Oprávky ke stavbám	-7	-9
7.	Oprávky k samostat. movit. věcem a souborům movit. věcí	-986	-753
B.	Krátkodobý majetek celkem (B.I.+B.II.+B.III.+B.VI.)	764	1 070
B. I.	Zásoby celkem (souč. B.I.1. až B.I.9.)	90	87
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	90	87
B. II.	Pohledávky celkem (souč. B.II.1. až B.II.19.)	223	659
B. II.1.	Odběratelé	185	58
4.	Poskytnuté provozní zálohy	71	541
5.	Ostatní pohledávky	0	60
19.	Opravná položka k pohledávkám	-33	0
B.III.	Krátkodobý finanční majetek celkem (souč. B.III.1. až B.III.8.)	439	312
B.III.1.	Pokladna	3	147
3.	Účty v bankách	436	165
B. IV.	Jiná aktiva celkem (souč. B.IV.1. až B.IV.3.)	12	12
B. IV.1.	Náklady příštích období	12	12
	AKTIVA CELKEM (A. + B.)	863	1 142
Označ.	PASIVA	Začátek obd.	Konec obd.
A.	Vlastní zdroje celkem (A.I.+A.II.)	-337	-81
A. I.	Jmění celkem (souč. A.I.1. až A.I.3.)	507	-262
A. I. 1.	Vlastní jmění	384	-385
2.	Fondy	123	123
A. II.	Výsledek hospodaření celkem (souč. A.II.1. až A.II.3.)	-844	181
1.	Účet výsledku hospodaření	0	181
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-844	0
B.	Cizí zdroje celkem (B.I.+B.II.+B.III.+B.VI.)	1 200	1 223
B.III.	Krátkodobé závazky celkem (souč. B.III.1. až B.III.23.)	1 011	1 023
B.III.1.	Dodavatelé	343	263
4.	Ostatní závazky	9	112
5.	Zaměstnanci	143	151
7.	Závazky k institucím soc. zabezpečení a veř. zdrav. poj.	60	50
9.	Ostatní přímé daně	17	15
10.	Daň z přidané hodnoty	47	28
22.	Dohadné účty pasivní	392	404
B. IV.	Jiná pasiva celkem (souč. B.IV.1. až B.IV.3.)	189	200
B. IV.1.	Výdaje příštích období	186	185
2.	Výnosy příštích období	3	15
	PASIVA (A. + B.)	863	1 142

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

PRO NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE

ke dni: 31.12.2013 (v celých tisících Kč)

IČ: 27948706

Název a sídlo účetní jednotky

ELPIDA o.p.s.

Na Strži 1683

Praha 4

14000

Právní forma účetní jednotky

o.p.s.

Předmět podnikání

Ostatní vzdělávání

v plném rozsahu

Sestaveno dne: 27.3.2014

Osoba odpovědná za účetnictví (jméno a podpis)

Ing. Petula

Osoba odpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis)

Ing. Petula

tel.: 224231914 linka:

Podpisový záznam

Označení	NÁKLADY	Hlavní čin.	Hosp. čin.	Celk. čin.
A. I.	Spotřebované nákupy celkem (souč. A.I.1. až A.I.4.)	80	0	80
	1. Spotřeba materiálu	52	0	52
	4. Prodané zboží	28	0	28
A. II.	Služby celkem (souč. A.II.5. až A.II.8.)	4 595	0	4 595
	5. Opravy a udržování	113	0	113
	6. Cestovné	4	0	4
	7. Náklady na reprezentaci	10	0	10
	8. Ostatní služby	4 468	0	4 468
A.III.	Osobní náklady celkem (souč. A.III.9. až A.III.13.)	2 436	0	2 436
	9. Mzdové náklady	2 001	0	2 001
	10. Zákonné sociální pojištění	435	0	435
A. V.	Ostatní náklady celkem (souč. A.V.17. až A.V.24.)	154	0	154
	19. Odpis nedobytné pohledávky	33	0	33
	21. Manka a škody	80	0	80
	24. Jiné ostatní náklady	41	0	41
A. VI.	Odp., prod. maj. a tv. rez. celk. (souč. A.VI.25. až A.VI.30.)	16	0	16
	25. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného maj.	49	0	49
	30. Tvorba opravných položek	-33	0	-33
	NÁKL. CELK. (A.I.+A.II.+A.III.+A.IV.+A.V.+A.VI.+A.VII.+A.VIII.)	7 281	0	7 281

Označ.	VÝNOSY	Hlavní čin.	Hosp. čin.	Celk. čin.
B. I.	Tržby za vlast. výk. a za zboží celk. (souč. B.I.1. až B.I.3.)	2 047	0	2 047
	2. Tržby z prodeje služeb	2 001	0	2 001
	3. Tržby za prodané zboží	46	0	46
B. IV.	Ostatní výnosy celkem (souč. B.IV.12. až B.IV.18.)	1	0	1
	18. Jiné ostatní výnosy	1	0	1
B. VI.	Přijaté příspěvky celkem (souč. B.VI.26. až B.VI.28.)	2 987	0	2 987
	27. Přijaté příspěvky (dary)	2 987	0	2 987
B.VII.	Provozní dotace celkem (B.VII.29.)	2 427	0	2 427
	29. Provozní dotace	2 427	0	2 427
	VÝNOSY CELKEM (B.I.+B.II.+B.III.+B.IV.+B.V.+B.VI.+B.VII.)	7 462	0	7 462

C.	Výsl. hospod. před zdaněním (VÝNOSY CELK. - NÁKLADY CELK.)	181	0	181
D.	Výsledek hospodaření po zdanění (C. - 34.)	181	0	181

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

K 31. PROSINCI 2013

Tato příloha je zpracována podle hlavy IV., druhé části Vyhlášky Ministerstva financí č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 563/91 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují podvojného účetnictví.

Údaje přílohy vycházejí z účetních písemností účetní jednotky (účetní doklady, účetní knihy a ostatní účetní písemnosti) a z dalších podkladů, které má účetní jednotka k dispozici. Hodnotové údaje jsou vykázány v celých tisících Kč, pokud není uvedeno jinak.

1. OBECNÉ ÚDAJE

Název

Elpida, o.p.s.

IČO

27948706

Sídlo

Praha 4, Na Strži 1683/40

Vznik a údaj o zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností

Účetní jednotka vznikla zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností dne 24. srpna 2007, je zapsána do tohoto rejstříku vedeného Městským soudem v Praze pod oddílem O, vložkou 515.

Druh obecně prospšných služeb

- Vzdělávání a podpora činnosti různých věkových a zájmových skupin obyvatel
- Osvětová činnost a organizování seminářů a školení
- Organizování pomoci sociálním skupinám ohrožených sociální exkluzí
- Informační činnost v oblasti podpory občanské společnosti, zejména rozvoje kvality místní pospolitosti, solidarity sociálních skupin a solidarity generací, v tuzemsku i zahraničí

Statutární orgán

Mgr. Jiří Hrabě, ředitel

Správní rada

MUDr. Martina Dosedlová – předsedkyně
Prof. MUDr. Jan Švihovec, DrSc.
Doc.MUDr. Jan Bultas, CSc.

PhDr. Marie Ulrichová Hakenová
Mgr. Miroslava Frýdecká
Mgr. Jaroslav Hořejší

Dozorčí rada

Mgr. Jiří Slaviček
Prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
Ing. Miloš Veselý

Zřizovatel

Nadační fond GSK

2. POUŽITÉ ÚČETNÍ METODY, ZPŮSOBY OCEŇOVÁNÍ A ODPISOVÁNÍ

DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK

a. Nakoupený dlouhodobý nehmotný majetek

je oceňován v pořizovací ceně.

b. Dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

c. Bezplatně získaný dlouhodobý nehmotný majetek

OPS neobdržela v roce 2013 dlouhodobý nehmotný majetek.

d. Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Dlouhodobý nehmotný majetek se účetně odpisuje po dobu stanovenou v interní smnici

DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK

a. Nakoupený dlouhodobý hmotný majetek

je oceňován v pořizovací ceně zahrnující cenu pořízení a výdaje s pořízením související

b. Dlouhodobý hmotný majetek vytvořený vlastní činností

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

c. Bezplatně získaný dlouhodobý hmotný majetek

OPS obdržela v roce 2013 dlouhodobý hmotný majetek v úhrnné výši 75 tis. Kč

d. Odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Dlouhodobý hmotný majetek se účetně odpisuje po dobu stanovenou v interní sémnici

ZÁSoby

a. Nakupovaný materiál

je oceňován v pořizovací ceně zahrnující cenu pořízení a výdaje s pořízením související

b. Pořízení zboží

OPS k datu účetní závěrky vykazuje zboží ve výši 87 tis. Kč, jedná se zejména knihy a drobné textilní výrobky.

c. Zásoby pořízené bezplatně

OPS nemá v účetnictví ke konci roku 2013 zachyceny bezplatně pořízené zásoby.

POHLEDÁVKY

Pohledávky jsou oceňovány nominálními hodnotami.

KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK

OPS k datu účetní závěrky vykazuje finanční prostředky v úhrnné výši 312 tis.Kč.

ZÁVAZKY

Závazky jsou oceněny nominální hodnotou.

3. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K ROZVAZE

DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ A H MOTNÝ MAJETEK

Na účtech dlouhodobého hmotného majetku jsou zachyceny nakoupené předměty v pořizovací ceně přesahující 1 000 Kč a dále všechny darované předměty bez ohledu na vyšší ceny uvedené v darovací smlouvě. Všechny tyto předměty podléhají inventarizaci.

DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

POHLEDÁVKY

a. Přehled pohledávek

dlouhodobé pohledávky
krátkodobé pohledávky 599 tis. Kč

b. Pohledávky kryté podle zástavního práva

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE K 31. PROSINCI 2013

OPRAVNÉ POLOŽKY

OPS nevykazuje k datu účetní závěrky opravné položky k splatným pohledávkám.

VLASTNÍ ZDROJE

Vlastní zdroje jsou ke konci roku 2013 vykázány ve výši mínus 81 tis. Kč, jsou tvořeny vlastním jměním ve výši mínus 385 tis. Kč, fondy ve výši 123 tis. Kč a účetním ziskem ve výši 181 tis. Kč.

ZÁVAZKY

a. Přehled závazků z běžné činnosti
dlouhodobé závazky 0
krátkodobé závazky 263 tis. Kč

b. Závazky kryté podle zástavního práva
OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

DAŇ Z PŘÍJMŮ

OPS nemá v roce 2013 daňovou povinnost, bylo využito ustanovení §20, odst. 7 ZDP, daňová úleva činí 53 627 Kč.

VZTAH KE STÁTNÍMU ROZPOČTU

Elpida vykazuje k 31. 12. 2013 závazky k PSSZ a ke zdravotním pojišovnám v úhrnné výši 50 tis. Kč, které vznikly při zúčtování mezd za prosinec 2013 a byly uhrazeny začátkem roku 2014.

VZTAH KE STÁTNÍMU ROZPOČTU

Závazky ke státnímu rozpočtu z titulu zdanění zaměstnanců za prosinec 2013 ve výši 15 tis. Kč byly uhrazeny v řádných termínech v lednu 2014. Dále je evidován závazek z titulu DPH ve výši 28 tis. Kč.

FINANČNÍ LEASING

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

NEPENĚŽITÉ ZÁVAZKY A JINÁ PLNĚNÍ NEUVEDENÉ V ÚČETNICTVÍ

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

4. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K VÝKAZU ZISKU A ZTRÁT

VÝNOSY

Jsou tvořeny zejména peněžitými dary, provozními dotacemi, kurzovním od účastníků za absolvování školičky internetu a reklamou v časopisu.

OSOBNÍ NÁKLADY

průměrný počet zaměstnanců 32, z toho hlavní pracovní poměr 2 pracovníci

osobní náklady celkem 2 436 tis. Kč
z toho:
odměny orgánům fondu 0 tis. Kč
sociální a zdrav. pojištění 435 tis. Kč

SPRÁVNÍ NÁKLADY

Správní náklady účetní jednotky činily 1 367tis. Kč, na konci roku byly rozpuštěny do nákladů jednotlivých projektů.

5. SPŘÍZNĚNÉ OSOBY

Půjčky, záruky a ostatní plnění poskytnutá členům orgánů OPS (včetně plnění poskytnutých bývalým členům)
OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

Pohledávky a závazky vůči spřízněným osobám
OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

6. VÝZNAMNÉ POLOŽKY, KTERÉ JSOU VE VÝKAZECH KOMPENZOVÁNY S JINÝMI POLOŽKAMI

OPS k datu účetní závěrky nevykazuje.

7. UDÁLOSTI MEZI ROZVAHOVÝM DNEM A DATEM SESTAVENÍ ZÁVĚRKY

Po rozvahovém dni nedošlo k žádné významné události.

8. PŘIJATÉ DARY

V roce 2013 přijala Elpida, o.p.s. dary v peněžní i naturální formě v úhrnné výši 3 450 tis. Kč.

Název dárece	v tisících Kč
Mgr. Karel Janeček	1 050
Telefónica Czech Republic, a.s.	300
Nadace Telefónica	190
GlaxoSmithKline, s.r.o.	257
GlaxoSmithKline, s.r.o.	389
Nadace Charty 77	30
Výbor Dobré vůle – Olgy Havlové	200
Nadační fond AVAST	300
Nadace OKD	30
JT International spol. sr. o.	36
JT International spol. sr. o.	20
Europ Assistance s.r.o.	80
Nadace České spořitelny	20
Nadace Pangea	10
Lundbeck Česká republika s. r. o.	150
GE Mony Bank	31
Václav Havelka	10
Vodafone Czech Republic a.s.	55
stovky drobných dárců	292
celkem	3450

9. DAŇOVÁ ÚLEVA ZE ZDAŇOVACÍHO OBDOBÍ ROKU 2012 KČ BYLA POUŽITA NA FINANCOVÁNÍ HLAVNÍ ČINNOSTI V ROCE 2013.

10. OKAMŽIK SESTAVENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY JE 27. 03. 2014

V Praze dne 27. 03. 2014
Ing. Antonín Petula plná moc

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

PRO SPRÁVNÍ RADU SPOLEČNOSTI Elpida, o.p.s.
Na Strži 1683/40, 140 00 Praha 4
IČ: 279 48 706

Registrace v obchodním rejstříku vedeným Městským soudem v Praze, oddíl O, vložka 515

Na základě provedeného auditu jsem dne 10. 4. 2014 vydala k účetní závěrce, která je součástí této výroční zprávy, zprávu následujícího znění:

„Provedla jsem audit přiložené účetní závěrky společnosti Elpida, o.p.s., která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2013, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2013 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o společnosti Elpida, o.p.s. jsou uvedeny v čl. 1 přílohy této účetní závěrky.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán společnosti Elpida, o.p.s. je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora

Mojí odpovědností je vyjádřit na základě mého auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedla v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsem povinna dodržovat etické požadavky a naplánovat a provést audit tak, abych získala přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím i vyhodnocení rizik významné nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsem přesvědčena, že důkazní informace, které jsem získala, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv společnosti Elpida, o.p.s. k 31. 12. 2013 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2013 v souladu s českými účetními předpisy."

Zpráva o výroční zprávě

Ověřila jsem soulad výroční zprávy společnosti Elpida, o.p.s. za rok 2013 s účetní závěrkou, která je obsažena v této výroční zprávě. Za správnost výroční zprávy je zodpovědný statutární orgán společnosti Elpida, o.p.s. Mým úkolem je vydat na základě provedeného ověření výrok o souladu výroční zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsem provedla v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace obsažené ve výroční zprávě, které byly převzaty z účetní závěrky či z ní použity, jsou ve všech významných ohledech v souladu s touto účetní závěrkou. Jsem přesvědčena, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle mého názoru jsou informace uvedené ve výroční zprávě společnosti Elpida, o.p.s. za rok 2013 sestavené k datu 31. 12. 2013 ve všech významných ohledech v souladu s výše uvedenou účetní závěrkou.

V Praze dne 10. dubna 2014

Ing. Jana Chvatlinová

auditor, č. osv. 1581 Komory auditorů ČR
Blažimská 3140, 140 00 Praha 4

**REFESTIVAL
OLD'S COOL**

14.-15. 10. 2013 / Café Neustadt a Palác U Stýblů / Praha

Re'
FESTIVAL

14.10. v 19h
Café Neustadt, Praha
Knihy se těžko vystavují:
Zdenek Seydl
výstavu zahájí Martin Hůla
Taneční večer spolku Písnička

15.10. v 18.30h
Palác U Stýblů, Praha 1
4+4 dny v pohybu
Symposium
Ponožky od babičky
Kristýna Lhotáková, Mícheala Pospíšilová
Králová, Eva Jiříčka, Ondřej Horák,
Kamila Musilová, Adam Podhola,
Milena Dopitová, Lucia Kašiarová,
Dušan Skala, Ondřej Příbýl
moderuje Ondřej Horák

15.10. v 20.30h
Palác U Stýblů, Praha 1
4+4 dny v pohybu
Please The Trees
a sbor Elpida

Elpida podporuje seniory v aktivním životě.
Kampaň Mluvme o stáří: Nech mou babičku
na pokoji! usiluje o pozitivní vnímání stáří
a přirozené mezigenerační vztahy.
www.elpida.cz

Partneři: 4+4dny v pohybu / Café Neustadt /
Archiv výtvarného umění, o.s. / Carton Clan

10^{dkg} Bulga- kova!

Vážíme si knihy

NABÍDKA DNE:

Pomáhejte seniorům

S Elpidou

Kupujte knihy!

Noste knihy!

Přijďte na naše akce

S babičkou i dědečkem